

DISSERTATIO JURIDICA,
DE
REFVTATIONE
FEVDORVM
IMPERII,

SIVE
Von Auflassung derer Reichs-Lehne,

QVVM
PRAESIDE
DN. IMMANVELE WEBERO,
JVR. V. D. SACR. CAESAR. PALAT. COM.
JVRIS ET HISTORIARVM IN ALMA LVDOVICIANA
PROF. PVBL. SERENISS. PRINCIPIS
SCHWARZBURG. CONSILIARIO,
PVBLICE
VENTILAVIT
DIE APRIL. M DCC XL
JOHANNES HARTMANNVS HENRICI,
ONOLDO-FRANCVS,

VITEBERGAE
RECUSA IN OFFICINA HAKIANA
MDCCI.

NOBILISSIMO DOMINO RESPONDENTI,

JVRIVM CANDIDATO DIGNISSIMO,

S. P. D.

PRAESES.

Siccine ergo properas ad metam Studiorum Academicorum, & quinquennio ab Imperatore constituto multum antevertis? Utinam omnes tam laudabiliter, tam feliciter, tam fructuose! Vixisti sane per triennium istud, ex quo hic commoratus eas, ita, ut hominem ingenuum, bonum Civem & Musarum filium decet. Non crapulae, non ocio, non lasciviae litasti, sed

- - *ad morem discincti vivere Natta*

vehementissime semper pudit; nunquam vel propter mala nomina, vel propter jurgiosa aut armata certamina, vel aliam quamcunque ob causam ad Judicem vocatus, nocte dieque in literas totus incubuisti, & unice illud *dic, cur hic?* habuisti ante oculos. Unde id consecutus es felicitatis, ut omnes Te ament, & optima quæque sibi de Te polliceantur, qui nulla abiturus post Te relinquis scelerum vestigia, sed rerum quam optime gestarum memoriam. Dicam amplius, illud es consecutus, ut non, plurimorum more, inanis & a doctrina vacuus domum re-

vertare, sed ea bonarum literarum, quas non insuper habuisti, &, quæ Studiorum Tuorum summa erat, solida Juris scientia instructissimus, unde plurimum emolumenti in Rempublicam, & in Te ipsum aliquando redundabit. Testem Tuæ Virtutis me certiores invenire non poteris, cui per totum Academicæ Vitæ tempus, & quidem e regione mei Musei fuisti inquilinus. Et quid verbis, quæso, opus, ubi rerum adsunt testimonia luculentissima? Testatur sane de egregiis Tuis Studiis præsens, Tuo Marte elaboratum doctissimum Specimen; imo testem habebimus brevi totam nostram Ludovicianam, dum Tibi publica Honorum præmia optime promerita a Sacra Themide conferentur. Gratulor igitur Tibi ex animo de corriculo laborum tam laudabiliter ad finem fere perducto, imo & Consultissimo DN. AVO, atque Honoratissimo DN. PATRI gratulor, quibus Filium tam benemeratum, tam eleganter expolitum, & ad Reipublicæ commoda tam copiose præparatum intra amplexus suos saluum & incolumem, quod spero, & voveo, recipere brevi dabitur. DEUS, quem times & pie veneraris, Tibi, Nobilissime DN. HENRICI, porro sit propitius, & faxit, ut, quem respicis, portum ex voto & felicissime consequaris. Gieslæ, d. III. April.

M D C C X I.

CON-

C O N S P E C T U S.

PRÆFATIO.

§. I. Feudorum Origo.

§. II. Feudi Vocis Etymologia.

§. III. Homonymia.

§. IV. Vocabuli Refutationis Expositio.

§. V. Quid Imperii Feudum?

§. VI. DEFINITUR Feudorum Imperii Refutatio.

§. VII. DIVIDUNTUR Feudorum Imperii Refutationes.

(1) in proprias, improprias, & improprissimas.

(2) in simpliciter & secundum quid tales.

(3) in alias, de quibus remissive.

§. VIII. CAUSA EFFECTRIX, & quidem Juris Refutandi F. I. Qu. An iuste Refutatio fieri possit? Affirm.

§. IX. CAUSA EFFECTRIX, & quidem Actus refutandi F. I. sive Subiectum (A) activum sunt Vasalli Imperii. Qu. An qui Sub-Feudum habet ab Imperii Statu, id refutare

possit? Excluduntur pupilli, Minores, furiosi, prodigi.

§. X. Non item, qui sunt hebetioris ingenii.

§. XI. XII. Ligietas in Vasallis Imperii Refutationem non impedit. Quis proprie dicatur Vasallus Ligius?

§. XIII. Subiectum (B) Passivum Refutationis F. I. Imperator & Imperium. Qu. An Imperatori invito Feuda Imp. refutari possint? Aff. Imperii Fisco addici debent Feuda refutata. Id cur adhuc usque non observatum?

§. XIV. An etiam Rex Romanorum?

§. XV. An generales Imperii Vicarii?

§. XVI. An Pontifex Romanus?

§. XVII. Agnatorum in gratiam fit quoque Refutatio F. I. ubi (a) de discrimine (1) Feudorum, prout vel nova, vel antiqua, nec non. (2) Agnatorum, prout vel

Descendentes, vel Collaterales; hique iterum vel propriores, vel remotiores. (b) de modo computandi & (c) proximitatem aestimandi. Qu. An, qui Feuda Imperii semel refutarunt, iterum post Refutationem ad ea pervenire possint? Et proponuntur varii casus, juxta quos diversimode respondetur.

§. XLIX. *Extraneis personis an & quatenus Imperii F. refutari queant? Referendi huc sunt Rex Bohemiæ & Electores, item Archiduces Austriæ, quibus F. I. per Refutationem cedere licet. In gratiam Ecclesiarum & Monasteriorum Feuda quoque refutata, iisque donata, quod Exemplis illustratur, & probatur. Qui pactis Confraternitatis & mutuae Successionis tenentur, si Extraneis refutare Feuda I. velint, in specie & Confratrum consensu opus habent. Idem de consensu Ordinum Provincialium,*

sicubi existunt, in tali casu habendum est.

§. XIX. OBJECTUM *Refutari. F. I. sunt Feuda Regalia, tam Ecclesiastica, quam Secularia, & non Regalia. Item hæreditaria, & ex pacto & providentia talia. Vtriusque generis dari in Imperio ostenditur, & in dubio qualitatem posteriorem præsumi. Qu. An Conditionata etiam Imperii Feuda refutari possint? Aff.*

§. XX. FORMA *Refutationis F. I. externa, consistit in modo refutandi, variis actibus & circumstantiis. Refutatio in manus Imperatoris de jure ab ipsis Vassallis in persona fieri debebat, adhibitis certis solennitatibus, quod probatur exemplo Heinrichi Austriaci, Ducatum Bovariæ, & Heinrichi Leonis Austriam refutantium: & illustratur testimonio Jur. Feud. Alemannici. Sed aliud usu obtinet. Exemplum refutationis F. I. per literas factæ Impe*

Imperatori Ludovico Bavaro a Comite Beichlingensi. Omnis Refutatio F. I. etiam quæ in gratiam Agnatorum fit, requirit resignationem in manus Imperatoris. Locus, & tempus, ubi & quando I. F. refutare liceat? Forma interna consistit in Resignatione atque Cessione (a) verba & reali, non nuda & verbali, (b) libera, non coacta. (c) ab iis omnibus, quorum interest, adprobata, non iis insciis & invitis suscepta (d) honesta, non dolosa, quales olim usitatae, si Vasalli Dominos invadere volebant, severe prohibita in A. B. c. XIV. Qu. Si Vasallus Imperii Feuda Filio vel Agnato Feudum refutet, & postea Imperatori bellum inferat, an propositis in A. B. pcenis subjaceat? Ad dispositionem A. B. non spectat, si quis gurgire homagium: i. e. Feudum defensionis & repellendarum injuriarum gratia refutet. Consistit denique (c) Forma interna Refutationis in resignatione tempestiva.

§. XXI. FINIS Refutationis F. I. & Effectus. Fines variis esse possunt, prout Refutationes sunt vel licitæ vel illicitæ.

Potiores quoad priores sunt, ut Vasallus a nexu & oneribus Vasallagii liberetur, ut refutanti vel etiam refutato consolatur, ut piæ causæ promoveantur. Quoad posteriores hi fere sunt, ut Vasallus Imperatorem invadat, vel intempestive ope & servitiis destituat. De Effectibus illicitarum Refutationum remissive. Qu. Si Imperii Vasallus alteri intempestive Feudum refutarit, Imperator autem non consenserit, an, resoluta sic cessione Cedens Cessionario ad interesse teneatur? Aff. Effectus licitarum ratione Imperatoris & Imperii est, ut addicatur Feudum refutatum Fisco Imperiali; ratione Vasalli refutantis, ut a nexu Vasallitico liberetur, manet tamen vinculum Subjectionis.

§. XXII. CONTRARIA Refutat F. I. AFFINIA. Illa vel faciendam Refutationem impediunt e. gr. defectus Voluntatis & facultatis, pravam Vasalli consilium, intempestivitas &c. vel jam factam destruant, ut coactio, error, Revocatio ex Capite Fratimiseos aut Successionis. De Affinibus remissive.

PRAE-

PRAEFATIO.

BENEVOLE LECTOR!

Si qua unquam materia sua gravitate se commendare poterit, ea ipsa sane est, quam in praesenti Tuo iudicio sistimus. Neque inde statim nimiam sui fiduciam calamo exprobrabis; utpote cui non esse cautum lubentes fate-mur, ne lapsus properantem castiget audaciam. Equidem tales a nobis expectandae non sunt lucubrationes, quae solidae eruditionis atque scientiae specimina videri possent: sed condonabis juvenili impetui ad majora aspiranti, si non semper successu felici, conatu tamen fors non improbando. Nulla idcirco nos distrahet remora, quo minus suscipiamus operam circa argumentum utilissimum, nec a quoquam, quod nos quidem sciamus, professo tractatum studio. Videri equidem poterat praecoccupasse laborem B. Academiae hujus quondam Cancellarius, Dn. Tabor, in Exercitio Juridico de Refutatione Feudi, quod in Vol. II. Tractatum superioribus annis Lipsiae junctim editorum habetur. Sed

Sed revera actum ea propter non egi, siquidem Celeberrimus Jctus Refutationem Feudorum generaliter quidem proposuit; de Feudus autem Imperii alium tenuit silentium. Lucem haud aspernandam prætulit B. Dn. Jo. Guil. Iterus, in Tractatu de Feudis Imperii, cujus vestigia subinde premere non tam erit jucundum, quam summe necessarium. Sustine igitur L. B. hasce pagellas, & ardori, dum vires solidioris doctrinae desunt, ignosce. Satis nobis erit videre, hoc specime FAVORI Tuo non frustra esse litatum, eoque hunc nostrum laborem acceptum, quo vota nostra Humanitati Tuæ confisa respexerunt.

§. I.

Feudorum Originem esse antiquissimam, uno ore Feudistæ fatentur. Quo autem tempore, & a quibus ea cœperint, adeo mirifice conflictantur, ut in dissensiones conspirasse veluti videantur. Vid. Thom. Franzkii *Disp. de Feudor. Orig. lib. II. n. 1. seqq.* Hunnius, *de Feud. Cap. 1.* Ludwel. *Synops. Jur. Feud. Cap. 1. pag. 3.* Missis aliorum sententiis non omnino errare putamus eos, qui Feudorum incunabula apud Romanos quæsierunt, utpote quos Francos, quibus Feudorum instituta præcipue debentur, in plurimis imitatos fuisse constat. Zasius *in l. 2. ff. de Orig. Jur.* & alii: a quibus non adeo alienus est B. Dn. Cancellarius noster, Hertius, *de Feud. Oblat. P. I. §. 2. circa fin.* Conf. Dn. Tabor. *Armament. Justin. §. 26. arg. 1. F. 13. l. 13. & fin. C. de fund. patrimon. l. item si verberatum 15. §. 2. ff. de Rei Vindic.* Gothofred. *ibid. lit. q. l. II. in fin. ff. de Eviction. l. 2. & 3. C. de fundis limitroph. in quibus legibus mentio fit agrorum, fundorum, & territoriorum militibus in militiae præmium concessorum.* (Dissentiunt Struvius, *Synops. Jur. Feud. Cap. I. Apb. 3. n. 8.* Itter. *de Feud. Imper. C. I. §. 5.* Ant. Dadin. Alteserra, *de Orig. & Stat. Feudor. Cap. 1.* Sed vid. M. Anton. Dominic. *Histor. Disquis. de Prærogat. Allod. Cap. I. §. 2. cum seqq. Cap. IV. §. 5.* Joh. Rüding. *Var. Lect. Jur. Feudal. L. I. Cap. I. n. 14.*) Quod ita ratione occasionis verum esse putamus, formam autem diversam posterioribus temporibus Feuda induisse res ipsa loquitur, quam omnino moribus Francorum cum Erico Mauritio *Pos. Feud. Dec. I. posit. 5.* & B. Dn. Hertio *Notit. Vet. Francor. Cap. III. §. 46.* adscribimus. Vix enim ulla antiquior investiendi formula occurret, quam in historiis Francorum. Alteserra *d. Cap. I. pag. 4.* Neque alibi unquam frequentior mentio fit *Leudum* sive *Leodum*, i. e. fidelium, qui

qui a Rege prædia tenebant sub lege fidei & servitii, quam sub auspiciis regni Francici. Dn. Hert. *d. l.* Aimoinus, *de reb. gest. Franc. L. III. Cap. 81. L. IV. Cap. 64.* Dominic. *d. l. Cap. 15.* Guerr. Pis. Scacc. *Prælucl Feud. Cap. 4. n. 21. seqq.* Itter. *d. l. §. IX.* Quod autem ad Feuda Imperii nostri attinet, eorum initia ad Caroli M. fasces Imperiales recte refert Itterus, *d. Cap. I. §. II.* Dum enim primus is Imperium Romanum ad Germanos transtulit, & non tantum, qua Rex Francorum in horum terris, sed & qua Imperator alibi Proceres beneficiis ornavit, quod omnis historia testatur, non potest non inde sequi, quod ad eum Imperii Feudorum initia sint referenda. Unde per se concidit sententia Monzambani statuentis, eo demum tempore, quo Carolingi Imperatores defecerunt, Imperii Feuda cœpisse, dum Principes bona sua hætenus allodii jure possessa Imperatoribus in Feudum obtulerint; *de Stat. Imper. Cap. III. §. 4.* cui sententiæ dudum contradixere, saltem, non in universum eam admitti posse, ostenderunt Viri docti. Kulpis. *ad d. l. Comment. p. II. p. 14.* Hert. *de Feud. Oblat. P. I. §. 15.* Plura qui de his velit, adeat Itterum, *de Feud. Imperii c. l.* ubi Imperii Feudorum initia atque progressus per varios incrementorum gradus fuse describit.

§. II.

Subsequitur, ut exquiramus paucis, unde *Feudi Vox* deducta sit. Ex nominis enim interpretatione rei facillime deducitur demonstratio, *l. 1. pr. ff. de Reb. credit.* Quintil. *Instit. Lib. XII* cum res se simul aperire soleant cum verborum etymologia Aristot. *Lib. I. Sophist. Elench. Cap. 2.* Sciendum autem, hic iterum desudare DD. in evolvendo hujus vocabuli etymo. Dn. Tabor. *in Ichnograph. Feud. tb. II.* Feudum dictum putat a fide, cui

calculum adjicit Ludwel. *Synops. Feud. Cap. II. p. 21. Struv. d. Cap. II. Aph. I. n. 3.* & quidem ob Textum notissimum. 2. *F. 7.* Sed non plena in ejusmodi φιλοσοφίᾳ auto-ritas Compilatori Feudistico tribuenda est. Bachov. *ad Treutl. Vol. II. Disp. 26. ib. i. lit. a. Iter. de Feud. Imp. Cap. II. §. 9. Rhet. de Feud. Clivens. & Zutphan. more concess. Sect. I. ib. 2. n. 8.* Igitur probabilior videtur ea derivatio, quæ proxime ingreditur naturam rei ipsius arg. *l. Æmilius ff. de injur. l. 1. §. 6. C. de Vet. Jur. Enucl.* qua Feudum intelli-gimus dictum Stipendium vel bonum Militare a *Fee & Od. qf. Kriegs-Gut.* Nam *Seede bellum*, *Od* autem *bona* Germanis olim denotasse evidens est. Vid. Carol. du Fre-sne, *Gloss. Voc. Faida.* Schilter. *ad Jus Feud. Alem. Rubric. §. 7. Id. ad Struv. S. J. F. Cap. II. p. 7.* Purior Latinis vox est, qua *beneficium* Feudum dicitur, cum in ipsis Textibus Feu-dalibus, 1. *F. 1. §. 2. 4. 1. F. 14. pr.* tum apud DD. & alios. Ger-manis notissimo vocabulo audit *Ein Lehn*, cujus origi-nem tradit Boxhorn. *de Trapezis. pag. 809. Rhet. d. l. n. 9. seqq.* Nec mirandum esse ait M. Ant. Dominicus, *de Prærogat. Alled. Cap. XV. §. 4.* Fenda denominata fuisse a genere ob-sequii, cum & ipsi possessores a genere armorum, quibus inservirent, primam sumserint appellationem. add. B. Dn. Hert. *sap. cit. l. Christoph. Lehmann. Chron. Spirens. L. I. Cap. II. Celeberr. Dn. Andreas Ockel, de Præscripti imme-mor. Cap. II. ib. 43.*

§. III.

Homonymice varie Feudum capitur. Alibi deno-tat *Contractum Feudalem*, & tunc efficienter usurpatur. 1. *F. 28.* Feudum enim Contractus per se non est, sed per Contractum constituitur, 1. *F. 20. 2. F. 9. 25. 2. F. 23.* quamvis & aliis modis constitui & acquiri posse Feudum per hoc non negemus. arg. *l. 7. C. de his quæ vi met. c. l. 17. C. de*

C. de fid. instrum. l. 8. C. de præscript. 30. vel 40. annor. l. 14. de precar. l. 20. §. 1. l. 46. ff. locat. cond. Ludwel. Synops. Feud. Cap. II. p. 25. seqq. Porro sumitur objective, pro *re in Feudum concessa* 2. *F. 22. in verb. forsan quia Feudum malo ordine intravit. 1. F. 4. §. 1. cum seqq.* Nullo horum modorum simpliciter a nobis accipitur. Sed consideramus Feudum *formaliter & effective* pro *jurē in re Feudali* Vasallo per Contractum vel aliis legitimis modis constituto. 2. *F. 23. §. bujus autem generis* Godfr. Antonius, *Disput. Feud. I. tb. 2. 1. F. 25. pr. Sciendum est Feudum. 2. F. 1. §. Sciendum est. 2. F. 26. §. 4. & passim.*

§. IV.

Alterum Rubricæ Membrum restat exponendum nimirum vox *Refutatio*, cujus variæ significationes veniunt observandæ. Descendere a verbo *refuto* planum est, quod proprie significat, redarguere, refellere, ab antiquo *futo*, quo de videantur Lexicographi, qui bene observant, proprie *refutare* de rebus, *confutare* de Personis dici. Vid. *Libelli Vett. Grammat. in Collectione Augustini Lingu. Lat.* quam debemus Dion. Gothofredo p. 1360. Posterioris ævi Scriptoribus *refutare* idem est ac *respuere*, *repudiare*: v. gr. *refutare testes*, i. e. infirmare, rejicere, 1. 17. *Caus. VI. q. 1. refutare Judicem Nov. 53. Cap. 3. pr. l. 4. §. 1. C. de in jus voc. l. 12. pr. C. de Judic.* Hacque acceptione venit in Libris Feudorum, 2. *F. 9. §. 1. & 2. F. 38. Calvin. Lex. Jurid. voc. Refuto.* vel etiam, molliore significato, *resignare*, *renunciare*, qui hujus loci est, & ita in Textibus Juris Feudalis reperitur. Ita etiam loquitur Güntherus Ligurinus, de Heinricho Seniore Austriaco, quod

- - per septem signo Ducatum

Rite resignavit,

id est refutaverit, L. V. vers. 360. seq. ubi videantur Spiegelius

gelius, & Rittershusius, *in Notis*. Quandoque tamen in Feudis paulo aliter usurpari volunt, ut sit Medius terminus inter alienare & retinere, quando sc. ad tempus juri nostro renunciamus, ita ut magis videatur jus nostrum pro illo tempore cessare, quam transferri, 2. *F.* 49. sunt verba Paul. Christinæi, *Dec. Belgic. Vol. VI. Dec. 19. n. 3. seqq.* In Textibus J. F. *Finis Feudi & Refutatio* aliquando pro synonymis habentur, & nota est phrasis, *finem facere de Feudo Agnatis*, quod idem denotat, ac *Agnatis Feudum refutare*. 2. *Feud.* 49. Vernacula nostra dicitur, *Eine Aufassung, Abtretung, Aufkündigung, Auflassung, Aufgebung der Lehn*. Struv. *S. J. F. Cap. XII. Apb. 14.* Sächsisch Lehn-Recht *Cap. 77.* Es mag der Lehn-Mann dem Herren auflassen, und Ihme entsagen: Schwaben-Spiegel, in Lehn-Recht *Artic. 13.* Will ein Mann sein Lehn seinem Herren aufgeben, und will sein von dem Herren nicht mehr, der Herre mag es mit Rechte nicht gewegern: Juxta *Cod. MSatum*, quem possidet Consultissim. Dn. Præses. Huc certa ratione collineat *Resignatio judicialis*, Saxonibus usitata. Die Gerichtliche Auflassung, oder der Gerichtliche Verlaß, Übergab, oder Verzicht, etiam in allodialibus adhiberi solita. B. Dn Cancell. Hert. *T. III. Opusc. Dissert. de Convent. domin. translativ. § 15. p. 77.*

§. V.

Post vocum Feudi & Refutationis considerationem, paucis adhuc, quid per *Imperii Feuda* velimus indigitandum est. Intelligimus autem voce Imperii, Imperium Romano-Germanicum (de quo, an recte ita vocetur, vid. Conring. *de Germanor. Roman. Imperio*, per tot. Coccejus, *Jur. publ. prudent. Cap. VI. n. 15. seqq.*) non aliter

aliter ac illud, usu quotidiano, Imperium absolute sic dictum, aliis Rebuspublicis opponi consuevit Arumæus, *Discurs. Jur. Publ. XVII. tb. 1. Iter. de Feud. Imp. Cap. II. §. II.* Quibus præmissis definimus *Feudum Imperii*, quod sit Feudum Ligium ab Imperatore concessum, Vasallum ad fidelitatem sibi atque Imperio exhibendam adstringens. Constat inde, cum id *Ligii* nomine complectimur, quo Vasallus fidelitatem præstat, contra omnes sine exceptione, 2. *F. 99. 2. F. 52. §. 3. verb. nullo anteposito.* arctissimam esse obligationem Imperatori atque Imperio debitam, ut proinde nullum sit dubium, quin Principes & Status Imperii, cæteræque qui Feuda immediata possident, Imperatori *ligia fide*, durch eine unauf löbliche **Bündnuß**, contra quoscunque Imperii hostes obligentur. Myler ab Ehrenbach, *de Princip. & Stat. Imp. P. II. Cap. 92. n. 4.* adde Stryk. *Ex. Jur. Feud. Cap. III. quæst. 4.* Ditherr. *addit. ad Besold. Thes. Pract. voc. Reichs-Lehn.* Et vera ea quidem sunt, quæ diximus; sed hæreo, annon aliter in hac causa sentiant Catholici Principes, saltem Episcopi, propter vinculum, quo Pontifici obstringuntur, & annon hunc exceptum velint, ubi bellum geri inter Papam & Imperatorem contigerit. Sane monstrositas, quam duplicis Capitis respectus, & Ecclesiastici prærogativa, in omni Civitate Papæ sacris addicta gignit, mihi scrupulos non leves excitat, rem tamen relinquam in medio.

§. VI.

Sufficere hæc possunt de nominibus; magis est, ut *realem Definitionem* Refutationis Feudorum Imperii subnectamus, quandoquidem omnis tractatio, monente eam in rem Cicerone *L. 1. de Offic.* debet a Definitione proficisci. Est ergo Refutatio Feudorum Imperii (1) actus, quo

quo (2) Vasallus Imperii (3) Feudum Imperii (4) alteri (5) legitime & tempestive (6) resignat. Diximus (1) esse *actum*, quem genus esse volumus, nomen conducibile, siue re, siue verbis quid agatur. *l. labeo 19. ff. de Verb. Signif. l. 3. §. 1. ff. de Oblig. & Action. l. actus C. de feriis. l. 77. de Reg. Jur.* Agere enim est quodlibet humanum factum expedire. Quintil. *L. II. Cap. 16.* & vox actus comprehendit etiam ea, quæ ex eo pendent ac nascuntur. *arg. l. 6. de Eviçt.* cui tamen actui lex dat formam, utputa cum de tempore, & de modo actus statuit. Dn. Hert. *Diff. de Collis. Legum. Tom. I. Opusc. Sect. 4. §. 7.* Dicimus (2) Refutationem fieri a *Vasallo Imperii*, siue sit Status Imperii, i. e. qui voto & sessione in Comitibus gaudet. *Rec. Imp. de Ao. 1548. §. 56. Paurmeist. de Jurisd. L. I. Cap. 4. n. 1. Arumæus, Disc. Jur. Publ. XXXIII. Cap. 3. tb. 8. lit. d. Id. de Comitibus Cap. IV. n. 1. siue non.* Constat enim, non omnes Imperii Vasallos esse statim Status Imperii. *Rec. Imp. de Ao. 1564. §. 29. ibi: So nicht Stände des Reichs.* Schweder. *Introd. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. II. Cap. 1. §. 2. Iter. l. c. Cap. V. §. ult. Myler. d. l. P. I. Cap. 10. n. 2.* Dicimus (3) quod Objectum Refutationis sit *Feudum Imperii*, de quo jam præoccupavimus §. V. & infra pluribus dicemus. Add. Godofr. Anton. *Disp. Feud. I. tb. 3. lit. b.* Subjectum cui refutantur Feuda Imperii (4) voce *alteri*, tanquam generali innuimus; intellige autem vel Dominum directum Imperatorem una cum Imperio, vel Descendentes, vel Agnatos, vel Extraneos, ad quas tamen Refutationes post occurrentes limitationes adhibendæ sunt. Diximus (5) *legitime & tempestive* debere fieri Refutationem. Ecce formam hujus actus, qua non observata omne negotium ruit in nihilum. *l. 9. §. 3. ff. ad exhibend.* Forma enim a legibus tradita censetur esse de substantia actus

actus formati. Besold. *de Aërar. publ. Cap. V. quæst. 3.* Et quidem vox *legitime* plura complectitur, quæ infra latius exponentur, in iis tamen etiam id est vel ex præcipuis, ut fiat Refutatio *in tempore*; non ubi hostis imminet, vel Dominus jam in procinctu est, nec aliis æque idoneis militibus, vel servitiis se instruere potest Ludwel. *Synops. Feud. Cap. XV. p. 311.* Stryk. *Caut. Contract. Sect. II. Cap. 8. §. 53.* Id *Exam. Jur. Feud. Cap. XXII. quæst. 12.* Dicimus (6) *resignat*: Ultimum hoc est nostræ Definitionis, & Finem ob oculos ponit, quo de infra pluribus.

§. VII.

Refutatio alia est *propria*, alia *impropria*. Illa fit, quando Vassallus directo in manus ipsius Domini Feudum refutat 2. F. 9. Hæc dicitur, quando in gratiam Descendentium vel Agnatorum ceditur beneficium. 2. F. 14. 49. Vultejus, *Feud. L. I. c. 10. n. 75.* Rittershus. *Partit Feudal. L. II. c. 2. n. 9.* Aliam iterum vocant *impropriissimam*, quæ contingit cedendo extraneo, meræ & simplicis potius alienationis, quam refutationis nomine insignienda. Dn. Tabor. *d. Dissert. Cap. I. lib. 3.* Ludwel. *Synops. Jur. Feud. Cap. XV. p. 311.* Circa hasce cessiones obiter & in antecessum (quia alias hæc ad Formam Refutationis pertinent) notandum, quod non uno eodemque modo sese habeant. Refutatio enim fit vel Feudi novi vel antiqui. In casu priori Refutatio Domino facta præjudicio erit descendentibus, utpote quorum jus a Patre dependet, cujus nec factum impugnare possunt l. 14. C. de R. V. In casu posteriori tantum ad Vitam Refutantis nocebit, eo autem mortuo, ad liberos vel Agnatos beneficium devolvitur. Jul. Clar. *L. IV. Sentent. §. Feudum. quæst. 34. n. 3.* Rittershusius, *l. c. p. 307. seq.* ubi Cujacio contrarium tenenti respondet. Quando vero

Refutatio fit extraneo, ista licita non erit, absque consensu Domini, & Agnatorum omnium, quorum interest. Præterea aliæ sunt cognitæ Refutationum species. Est enim Refutatio vel *vera*, qualem hæcenus descripsimus, vel *quasi Refutatio*, 2. F. 39. quæ est, quando aliquis refutandi facultatem alias habens, per Contractum Libellarium (quod olim frequenter factum apparet ex 1. F. 13. 2. F. 39) in Agnatum v. gr. Feudum transtulerit, quod ita interpretari jubet Feudista, ut potius pro quasi Refutatione habendum. Conf Rhetium, *Comment. Jur. Feud. p. 247. p. 380. p. 386.* Porro Refutatio est vel *simpliciter*, vel *secundum quid* talis. Illam & *realem* Dd vocant, si quis refutando penitus suum jus in habilem alias transfert. omninoque illud cedit, ita ut refutantibus regressus plane non detur. Cæs. Manentus, *Consil. XLV. n. 72. seqq.* Hanc vero, si quoad certas tantum personas, quis refutaverit, & reliquum jus salvum sibi reservaverit. Casus est in 2. F. 49. ubi conferri merentur Rosenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 20. n. 5.* Rhetius, *l. c. p. 392.* Plures adhuc Divisiones Refutationum adferre possemus, v. gr. quod aliæ sint *licitæ*, aliæ *illicitæ*, porro aliæ, quæ *volente Imperatore*, aliæ, quæ *invito eo* fiunt, & similes. Sed quia de iisdem dicendi occasio in sequentibus dabitur, nunc in earum expositione tempus non teremus.

§. VIII.

Progredimur ad *Causas*, quarum aliæ sunt externæ, aliæ internæ. De illis prius agendum. Externæ sunt *Efficiens & Finis*. De *Fine* peculiariter hic non dicemus, sed ejus considerationem conjungemus infra cum tractatione Effectuum; quod autem ad Causam Efficientem attinet, illa vel est *Juris* refutandi, vel *actus*. Utramque considerabimus. Et quidem quod jus refutandi attinet,

attinet, ejus Causa Efficiens est vel *proxima* vel *remota*: hæcque porro vel *principalis*, vel *minus principalis*. Conf. B. Taborem, *Dissert. de Refut. Feudi*, c. II. §. 1. Causam Efficientem *remotam Principalem* agnoscimus Jus Feudale Commune, ex quo in Imperio generaliter recepto etiam refutandi facultas concessa intelligitur. Quia vero adhuc dubitari possit de illa justitia, dubia potiora primum removebimus. Possit ergo dubitandi ratio hinc oriri, quia Obligatio, quam parit Contractus Feudalis, est ab utraque parte mutua, adeoque invito altero contrahente dissolvi nequit. l. 5. C. de O. & A. l. 16. C. de Jure deliber. Barbof. Lib. III. Cap. 62. axiom. 25. Ad quam respondeo: in universum verum non esse, vinculum obligationis ubique operari indissolubilitatem. Datur enim in quibusdam casibus pœnitentia. §. 9. & §. Mandatum 11. I. de Mandat. §. Manet. 4. I. de Societ. l. 65. §. 3. ff. pro Socio. Brunnem. ad d. l. 5. C. de O. & A. & in Feudis 2. F. 14. 2. F. 38. cum obligatio non simplex, sed propter rem contracta appareat. Winziger. ad Stryk. Ex Jur. Feud. Cap. XIX. quæst. 20. Frustra porro reperitur: Dominus invito Vasallo Feudum adimere nequit. 1. F. 21. Ergo neque Vasallus saltim invito Domino refutare potest, ob naturam & qualitates correlatorum, quorum unum alterius petit coëxistentiam. §. ideo autem 7. de Servit. præd. Huic dubio occurrimus ostendendo diversitatem relatorum. Nam priori in casu gravem inferret injuriam Vasallo Dominus, eumque haud exiguo mularet dispendio, si nihil tale meritum beneficio suo defraudaret. Ludwel. Syn. Feud. Cap. XV. p. 309. In Casu vero posteriore Domino nullum generatur præjudicium, cui avulsa domini pars restauratur, & facile est, ubi bona in Feudum iterum conferre velit, novum Vasal-

lum invenire. Vultej. *de Feud. Cap. X. n. 76.* Quod ipsum quoque dicendum est, si in gratiam Agnati quis refutaverit, dum ex vi primæ investituræ, & juris inde quæsitum Feudum ad Agnatum pervenit, & ita Domino per hoc nihil decedit. Et sane propugnamus hancce sententiam expressis textibus Juris Feudalis Communis, quorum sedes in 2. *F. 38. 39. 2. F. 44. in fin. & 49.* Cum quibus etiam consentire Jus Feudale Alemannicum jam supra §. IV. ostendimus, & apparebit id adhuc evidentius ex iis, quæ infra in tractatione *Formæ* adducemus. Causa Efficiens *remota minus principalis*, quæ incitat & movet tantum ad exequendum actum, Barbof. *L. III. Axiom. 12. Cap. 10.* suavitque, ut potestas refutandi Feudum introduceretur, est *Æquitas*. Cum enim beneficiarius ex gratia & benevolentia Domini Feudum possideat, licebit huic renunciare, ne invitus gaudeat beneficio. *l. 69. ff. de Reg. Jur. l. 19. §. 2. ff. de donat.* Quod tale non est, quando quis accipere cogitur. Senec. *L. II. de Benefic. Cap. 19.* Et cum duo sint genera liberalitatis, autore Cicerone, *de Offic. primo*: unum dandi, alterum reddendi, in utroque officia humanitatis expleta esse videntur, quando, qui tenet beneficium, in compensationem & remunerationem illud refutasse censendus est. *v. l. 7. ff. de Serv. export. l. 2. §. item Varus. ff. de aqu. & aqu. pluvi. arcend. Plin. in Panegyri. ad Trajan. Cap. 36. in fine.* Quibus etiam hanc addunt rationem Dd. quod unusquisque favori & juri pro se introducto renunciare possit, eoque non uti. *l. penult. C. de paci.* vid. Rittershus. *Partit. Jur. Feud. L. II. Cap. 2. p. 306.* Causam Proximam constituit approbatio & receptio hujus jûris ab Imperatoribus, etiam in Feudis Imperii facta, plurimis exemplis facile probanda. Ita enim Ansfridus Comes, qui circa finem Sec. X. Episcopus

pus Ecclesiæ Traiectensis factus, Comitatum Hoyensem in manibus Ottonis II. Imperatoris, (ita enim verba habent) resignasse legitur, ap. Wilh. Hedam, in *Hist. Episcop. Ultraj. p. m. 286.* Narrat idem Otto de St. Blasio, *Append. ad Ottonem Frisingensem*, Ducem Guelfum, Imperatori Friderico Feudalia, quæ hætenus possederat, beneficia resignasse. Exemplum Henrici Austriæ Ducis, qui Baviaræ Ducatum in manus Imperatoris resignavit, præcedente §. IV. adduximus, & plura habet *Itter. l. c. Cap. XXII. p. 962. seqq.* Hinc extra omnem dubitationis aleam positum esse videtur, Refutationem Feudorum Imperii esse licitam, licet eandem in *Feudo Ligio* (qualia esse Feuda Imp. jam demonstravimus) locum non habere putet Bald. in *cap. Cæterum X. de Judic. n. 11.* cum pœnitentiam ligatio illa pene omnem respuat. Schneidew. *de Feud. P. I. n. 45.* ex eo, quod fidei ejusmodi ligiæ solutio argumentum præbeat perfidiæ, vel invasionis suspicionem insignem. Conf. Gregor. Tholosan. *Synt. Jur. Univers. L. VI. Cap. 19. n. 30.* Cöppen, *Obs. Feud. II. n. 35.* Tusch. *T. III. Concl. 149. n. 7. lit. F.* Rosenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 4. Cap. IX. Concl. 51. n. 10.* Verumenimvero respondemus: magis & minus non variare rem ipsam *l. Titio 108. de Verb. Oblig. c. Scire debet 8. distinct. 76.* Illa nimirum fides arctissima non impedit, quo minus Feuda Ligia aliorum Feudorum naturam retineant. Est enim utrobique causative constituta obligatio, & durat Vinculum Ligium, quousque Vasallus illam qualitatem non exuerit. Godofr. Antoni, *Disp. Feud IX. tb. 2. lit. d.* & cum leges non distinguant, temere a regula 2 *F. 38.* ea excipienda non sunt *arg. l. 8. ff. de publ. in rem act. l. 4. ff. Si libert. in gen. esse dicet. l. 19. C. de Collat. l. 2 § 5. ff. de Vi bon. rapt.* conf. Ludwell. *Synops. Feud. Cap. XV. p. 310.* *Itter. de Feud.*

Imper. Cap. XXII. §. 9. p. 962. Schrader. de Feud. P. IIX. Cap. I. n. 63. seqq.

§. IX.

Causam Efficientem *juris*, quod permittit refutationem Feudorum Imperii, vidimus; divertimur nunc ad Causam Efficientem ipsius *actus refutandi*, seu, ut alias dicitur, *Subjectum*, quod est vel *activum* seu occupans, vel *passivum* seu recipiens. Illud constituunt omnes *Vasalli Imperii*, sive sint Status Imperii, sive non sint, e. gr. immediati Imperii Nobiles. Item sive seculares sint, sive Ecclesiastici, dum & horum interesse potest, ut a servitiis & obligatione Imperio debitis liberentur. Tabor, *Disp. de Refut. Cap. III. §. 1.* Quid vero Si Imperii Vasallus aliquis Feudum Imperii vel partem ejus cui-dam tertio in Sub-Feudum concesserit (de quo vid. Itter. *l. c. Cap. XXII. §. 3. seqq.*) poteritne & hic Sub-Vasallus beneficio suo renunciare? Respondemus, quia hæc juris facultas generaliter omnibus Vasallis data est, & in aliis Feudis sub-infeudatis id licere, res est notissima, non apparet ratio, quare Sub-Vasallo tali, ob idem jus in re in Sub-Feudum concessa, quod alius Vasallus in re Feudali habet, jus refutandi non debeat concedi, dummodo id notetur, quod non Imperatori, sed illi Imperii Vasallo, a quo sub investitus est, refutare possit. Cæterum requiritur in Vasallo Imperii Feudum refutaturo, ut vere consentire possit, & legitimam rerum suarum habeat administrationem, cum Cessio hæc alienationis speciem præ se ferat. Hinc sequitur, actum hunc celebrare non posse *Pupillum, Imperii Vasallum*, propter iudicii imperfectionem, & lubricam ætatulæ augmentum. *l. 5. l. 189. de Reg. Jur.* Cum enim hic meliorem quidem suam conditionem, non vero deteriore facere possit, etiam
fine

fine Tutoris autoritate. *pr. l. de Autorit. Tutor. l. Pupillus*
ii. ff. acquir. rer. domin. a se ipso sequitur, ejusmodi
renunciationem, quæ alienationis speciem habet, a Pu-
pillo, Vasallo Imperii, factam nullius esse momenti, quia
nullum jus, ne quidem obligationis, ipsi alienare lici-
tum est. l. 15. ff. de Solut. arg. 2. F. 3. Atque ne sic qui-
dem Feudum refutare poterit, ubi Tutor autoritate sua
adstiterit; siquidem lex de decreto Magistratus adhi-
bendo, non minus ad alienationem Feudorum, quam
aliorum immobilium pertinet. arg. l. 3. §. 4. cum seqq. de
reb. eor. qui sub tut. l. 22. C. de administrat. Tutor. 2. F. 23.
 Difficultatem autem hæc non levem pariunt, si ad *Refu-*
tationem Feudorum Imperii Imperatori faciendam appli-
centur. Ecquis enim in hoc casu daret decretum? Nonne
 ipse Imperator? Atqui sic foret Judex in propria causa.
 Et quid si in Feudi Refutationem Imperator consentire
 nollit? Putamus ergo, ideo Pupillorum, Imperii Va-
 saliorum, bona Feudalia hoc modo alienari non posse,
 quia non est Judex, qui decretum dare possit, quod
 tamen utique necessarium est, & causæ cognitionem re-
 quirat. Imo tametsi sit, qui decretum dare possit, vix
 tamen inde talis Refutatio procederet, quia (1) bona
 pupillorum tantum in casu necessitatis, etiam cum de-
 creto, alienari possunt, *l. 12. C. de præd. Minor. l. 5. §. 9.*
seqq. ff. de rebus eor. qui sub tut. (2) Quia Refutatio fere
 similis est donationi, quæ uti nec cum Tutoris autoritate
l. 1. §. 1. 2. de tut. & rat. distr. ita nec ex decreto valet, *l.*
fin. C. Si major fact. alienat. ratibab. Ex iisdem rationibus
 neque Minor Imperii Vasallus Feudum refutare poterit,
 quemadmodum etiam Minores in universum res suas in
 Feudum dare nequeunt, unde tamen tantum præjudicii
 ipsis non metuendum, quantum inde oritur, si omnino
 Feuda

Feuda refutant. Apparet autem ex his facile, aliud statuendum esse, si necessitas vel alia prægnans ratio urgeret, ut Imperii Feudum a talibus *ad Agnatos* per Refutationem transferatur; eo enim casu Imperatoris decretum impetrari possit, & dispositiones adductarum legum vim suam essent amissuræ. Sed quid de *furiosis & mente capris*? Hi quatenus in eadem cum præcedentibus conditione sunt, suis rebus ipsi superesse nequeunt, sed Curatoribus subjiuntur, eatenus eadem quoque reddit responsio, & pro diversitate casuum, aut habet, aut non habet locum Refutatio. Referendi huc etiam veniunt *Predigi Imperii Vasalli*, quatenus pro talibus declarati nihil ipsi alienare possunt, ut scilicet eadem circa ipsorum refutandi facultatem valeant iurium dispositiones, quas obtinere diximus circa personas præcedentes.

§. X.

A modo dictis tamen personis inhabilibus separandi sunt *simplices & hebetioris ingenii homines*, qui habent aliquem sensum, licet debilem & imminutum, propterea tamen consensum actibus atque negotiis interponere, testamenta condere, nuptias contrahere, & his similia eos facere posse probat Sande, *Decis. Frisic. L. II. Tit. I. defm. fin.* Sic renunciasse legimus Successioni Electorali Brandenburgicæ Johannem, Friderici Primi Electoris Marchionis Brandenb. Burggravii Norimbergensis Primogenitum, quod esset ingenio placidiore & otii liberalis, amans. Vid. *Iter. de Feud. Imper. Cap. XII. §. 24.* ubi plura exempla talium recenset, unde propter rationis paritatem concludimus, idem quoque similiter constitutis licere in Refutatione Feudorum Imperii. Diximus Johannem, Friderici filium, renunciasse Successioni Electorali, unde non possumus non obiter notare,

notare, Autorem des Europäischen Herolds varie hic impe-
 gisse. Rem enim ita narrat, ac si Pater, Elector
 Fridericus, simpliciter ultima voluntate constituisset,
 secundo genitum Fridericum, primogenito Johanni in
 Electoratu debere anteferri, & id quidem ut loquitur,
indubie vi privilegiorum A. 1476. ab Imperatore Fride-
 rico obtentorum, quibus data Electorali Domui pote-
 stas, ut de Electoratu & eidem annexis terris libere tan-
 quam de allodio disponere possit. *P. I. Sect. 2. artic. 4.*
p. 281. Enimvero quicquid sit de isto privilegio, *primo*
 erroneum est, ex Patris dispositione obligatum fuisse ad
 cedendum Electoratum Johannem; dum potius ad Pa-
 tris preces & solo libero consensu id factum. En Æneæ
 Sylvii verba: *Fridericus Marchio Brandenburgensis, condi-*
turus Testamentum, quatuor ad se filios evocavit, Johannem,
Fridericum, Albertum, & alterum Fridericum, Johannem-
que, quod is major natu esset, in hunc fere modum allocutus
fertur: primus ego, ut nosti, dignitatem Electoratus Imperii
in nostram familiam induxi, quum essem Sigismundo Cæsari
ad modum familiaris. Nunc vocat me suprema necessitas, cu-
ræque mihi est, ne tantum decus in Domo nostra vilescat.
Tibi, ut video, quietis & tranquillitatis est unicum studium.
In Electoratu præter curam & assiduam laborem nihil inve-
nies. Eam ob causam, si tua voluntate id possum, Marchio-
natum Brandenburgensem, cui jus eligendi Cæsarem est con-
cessum, Friderico, qui tibi ætate succedit, quique est vigi-
lantior, & ad labores durior, quam Tu, videtur, testamen-
to relinquam. Tibi Voigtländiam, Alberto quicquid Fran-
conici juris possideo, & alteri Friderico partem Misniæ.
Cui Johannes: Existimavi, Pater, ante hunc diem, chario-
rem Tibi multo, quam me, Fridericum esse, cum illi sæpe
blandirere, neque id ferre non ægre potui. Nunc sententiam

D

muto,

muto, & Te, Pater, amo, coloque, qui mihi otium, illi negotium, suprema voluntate dimittis. Extant hæc Æneæ Sylvii in Peuceri *Chronico*, & in *Genealogiis Brandenburgicis* Ge. Seufredi, nec non Reineri Reineccii, ut habent verba *Genealogicæ Deductionis, Electorum atque Marchionum Brandenburgg.* a D. Johanne Monningero, & Wenceslao Gurckfeldero adornatæ, quas in MScto elegantissimo videre licuit ap. Consultiff. Dn. Præsidem. Uti autem *primo* nihil in his de jure, quo Pater de Electoratu in præjudicium primogeniti testari potuerit, sed potius contrarium deprehenditur; ita *secundo* magis multo mirum est, qui dictus Autor des *Europaischen Herolds*, istud, quod fingitur, jus ex privilegiis Ao. 1476. ab Imperatore Friderico impetratis derivare voluerit, neque melius secum perpenderit, Fridericum Electorem Brandenburgicum, jam Ao. 1437. Testamentum condidisse, quod ipse Heraldi Scriptor ibidem confitetur, immo ipsum Fridericum Ao. 1440. adeoque totis sex & triginta annis ante, quam privilegia obtenta, e vivis discessisse. Conf. Arum. *Discurs. Jur. Publ.* XX. §. 19.

§. XI.

De *Vasallo Imperii Ligio* jam supra aliqua tetigimus §. V. & VIII. Jam paulo uberius hanc quæstionem ventilaturi *primo* dispiciemus; *Quis dicatur Vasallus Imperii Ligius?* Ubi antequam descendamus in ulteriorem rei enucleationem, aliquid monendum est circa ipsum vocabulum. Deducit *τὸ ligium* a *ligando* seu a *ligatis digitis* (cum olim barbaræ gentes dextrarum colligatione, ad fœdus amicitiae conciliandum usæ fuerint, incisorumque pollicum sanguinem absorpserint) Camerarius, *Hor. Subcis. Cent. I. Cap. 6. n. 57.* Cæl. Rhodigin. *Leet. Antiqu. L. XII. Cap. 12.* quem morem Neapoli receptum fuisse testatur

testatur Jov. Pontan. *L. II. de rebus gest. Ferdinandi*. Sunt qui non quidem a *ligatis digitis*, sed a *ligando* κατ' ἐξοχὴν, Feudum Ligium dictum esse volunt, quod sub arctissimo fidelitatis vinculo conferatur. Godofr. Antoni, *Disp. Feud. l. 1. c. 3. lit. b.* Ludwel *Synops. Jur. Feud. Cap. III. p. 59.* Alii a *lilio*, insigni Gallorum, quasi Gallis primam debeat originem. Ita Forcatulus *de Feud. Cap. III. n. 1.* Singularem opinionem habet Dn. Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. III. §. 8.* ligiumque appellari putat, a Germanico *leihen*, vel *geliehen*, litera h, mutata in ch, vel g. Placet derivatio Dn. Schilteri, *ad Jus Feud. Alemann. §. 16. & 17.* cui ligium idem esse videtur, ac *ledig*, hinc *ledig Mann*, id est, homo ab omni obligatione alia vacuus & liber, unde Longobardi corrupte *Lidges*, *ligius* fecerunt. Frider. a Sande, *ad Consuet. Geldric. Cap. I. n. 25.* Schilter. *ad Struv. Jus Feudal. Cap. III. p. 9.* quam probat B. Dn. Cancell. Hertius, *de Feud. Oblat. P. II. §. 6. p. 523.* Videri autem posset, distinctionem hanc a DD. ideo fuisse excogitatam, quod in chartis vetustis & barbaricis Vasallum interdum *hominem*, interdum *ligium*, rursus *hominem ligium* conjunctim appellari observaverint. Gifanius *ad Clement. Pastoralis. 2. §. rursus non est. de sent. & re judic. & Clement. Romani §. Porro de Jurejur.* Uti e contrario Finckelth. *Disp. II. Controv. 10.* Struv. *Synt. Jur. Feud. Cap. III. Aph. 9. n. 2.* & alii istam divisionem rejecerunt, omne Feudum ligium statuentes, eoque dissidentes a sententia communi, quod ea ab accidenti formaverit divisionem. Per accidens quippe tantum fieri, ut interdum certa aliqua persona, vel antiquior Dominus excipiatur, quo casu Feudum *non Ligium* existere communiter docetur. Stryk. *E. J. F. Cap. III. quæst. 43.* Ut nostrum super hac re mentem declaremus, ita putamus;

mus; si *Ligium* pro *obligatorio* accipimus, dubium non est, formaliter omne Feudum in sua natura obligationem ad fidelitatem involvere. Brückner. *Cuvios. Jur. Feud. 1b. 29.* Quod si autem *ligium* pro *obligatorio contra omnes*, ut habet textus, 2. *F. 99.* accipiamus, calculum nostrum etiam communi doctrinae adjicere non veremur. Dn. Eyben. *d. l. § 8.* Licet enim Feudum *Ligium*, & non *Ligium*, quoad firmitatem Vinculi Vasallitici ab invicem præcipue differant, quorum quod in illo præstatur, arctius, quod in hoc, laxius stringit, majus autem & minus alias rem non variant: respondemus tamen cum Dn. Eyben: *Si brocardo: Plus & minus non variant speciem, res morales vel juridicas subjiciemus, prope nullæ earum remanebunt species. d. l. p. 34.* Cæteroquin illa Ligii qualitas, seu nexus arctioris ratio, non unam producit differentiam, ut mox videbimus. Conf. & Dn. Eric. Maurit. *Posit. Feudal. Decad. II. posit. 10* Plura de Ligio singularia vid. ap. Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. Jur. Univ. Lib. VI. Cap. 2.*

§. XII.

Sic igitur *Vasalli Imperii Ligii*, quia ratione subjectionis & Feudi simul tales sunt, *Recess. Imp. de A. 1521. Ordnung des Land-Friedens zu Worms. in pr. & de A. 1566. §. 46. pr.* Dn. Hert. *de Superior. territor. §. 70.* frustra oblaetantibus pluribus, quos summam vid. ap. *Itter l. c. Cap. XIX §. 6. 7.* & Novissime Winzigero, *ad Stryk. Ex. Jur. Feud. Cap. XIII. quæst. 16.* qui omnem subjectionis qualitatem ab Imperii Statibus indiscrete nimis auferunt; Imperatori tenentur fide ligia contra quouscunque, nullo anteposito Knichen *de pact. vest. L. II. Cap. 5. n. 123.* Sunt enim Procere Imperii nostri Imperatoris & Imperii non quidem homologi, uti Besoldus, *Thes. Pract. Voc. Ligisch Lehn*, loquitur. (Confer, quæ circa hanc vocem

vocem monet Petr. Gregorius, *System. Jur. Univers. L. VI. Cap. 2. n. 25.*) Vasalli tamen arctissime & cum vera quadam subjectione obligati, id quod ipsi perinde passi sunt: **Daß Sie sich auch mit ihren Leibern, Landen, Leuten Ihrer Kayserl. Majest. die sich in allem für ihren rechten einigen Herren und Kayser erkennen, ohne Mittel also unterworffen, daß Ihr. Majest. des alles mächtig seyn soll.** ap. Hortleder. *L. V. de Caus. Bell. German. p. 44.* & in juramento se obligant, tenore investituræ verborum: **Als einem gehorsamen Fürsten des Reichs, und getreuen Vasallen zustehet** 2c. Myler. *de Princip. & Stat. Imp. P. III. Cap. 93. n. 2.* Et debetur suprema hæc ligietas seu hominum Ligium Principi Supremo non cognoscenti Superiorem, 2. *F. 52.* qui in Imperio nostro Romano-Germanico est Imperator. Vultej *ad 1. F. 8. n. 22.* quia Feudum Ligium stricte sic dictum non potest recipi ab eo, qui recognoscit Superiorem, propter Obligationem præcisam, quam debet Ligius Domino suo. Cardin. Tusch. *d. Conclus. 149. n. 10.* Dubitarunt tamen minime etiam Duces & Comites olim hominio ligio Vasallos sibi obstringere. Robert. Montenf. *ad A. 1173.* Petr. Blesens. *Epistol. CLIII.* Alteserra, *d. Cap. IX. p. 34.* sed factum hoc fuit turbidis maxime temporibus, ubi anomalix multæ in Rempublicam, ejusque regimen irrepservunt. Manet igitur, Imperii Vasallos esse Ligios, neque tamen inde sequitur, eos per hoc sua Feuda Imperatori vel aliis non posse refutare, quod jam supra impugnavimus. Refert quidem Vincent. de Anna, Baronem quendam Regni Neapolitani ob renuntiationem Feudi Ligii pro Rebelle fuisse declaratum. *Decis. rubr. de Vasallo decrepitæ ætat. n. 148.* sed hoc nihil ad nostri Imperii Vasallos, & forsitan iste

Baro dolose Feudum refutavit, quo de pluribus infra. Quæ enim quæsumus, ratio est, quod deterior debeat esse conditio Vasalli Ligii, quam istius, qui tenetur ad fidelitatem inferiorem. Sane, cum in majori dignitate Beneficiarios Imperiales positos esse constet, indignum fuerit, Vinculum istud arctissimum eo interpretari, ut propterea libertas onus Vasalliticum excutiendi interdicta censeretur debeat, modo non sit intempestiva vel dolosa; *A. B. Tit. XIV.* quod prolixius prosequitur Rume-
lin. *ad A. B. P. II. Disp. 4. th. 19. cum seqq.*

§. XIII.

Vsque adhuc de Subjecto activo, seu Personis, quæ refutare possint, vel non possint, egimus. *Sub-jectum passivum*, seu cui fit talis Refutatio, constituit *Imperator Noster AUGUSTUS*, qui dicitur *Caput populi Christiani & Imperii. A. B. Tit. II. §. 3. Rec. Imper. de A. 1529.* §. Unde anfänglich belangend 1. *Advocatus & Defen-sor Ecclesiæ strenuus Rec. Imper. de A. 1518. pr. & 1530 §. nach-dem aber uns. 10. Capit. Joseph. Artic. 1. Wehner. Ob-serv. Præf. verbo Vogthey Ca. Hert Comment. de Lyro. Sect. I. §. 9. Goldast. Polit. Reichs-Handel. p. 324. & 608.* Domino igitur huic Feudorum Imperii directo, quin recte fiat Refutatio dubium non habet, siquidem justissimum est, ut beneficium in ejus, unde prodiit, manus resignetur, quando quis amplius idem habere non cupit; & totius Germaniæ hanc esse consuetudinem testatur Zasius, *de Feud. P. X. v. 55.* Uti vero de hoc ambigi non potest, ubi Imperator in Refutationem con-senserit; ita fortassis scrupulus nasci possit, & quidem propter rationes generales supra §. IX. allatas, *an etiam invito eo talis Refutatio procedat?* Nos ex generali dispo-sitione textus 2. *F. 38. inhæremus affirmativæ, & ne*
craniben

craniben bis coctam apponendo tedium excitemus, ad superiora nos remittimus. Siquidem dissensus Imperatoris ordinariam & regularem Feudorum naturam neque nostro in casu immutat, sed obligatio Vasallitica propter rem contracta re deficiente eatenus emoritur. Winziger, *ad Stryk. Exam. Jur. Feud. Cap. XIX. quæst. 20.* Sunt tamen, quæ adhuc diximus, cum aliqua *ampliatione* accipienda, scilicet ut in ejusmodi Refutatione Feudorum Imperii Imperatori facta *Imperium nostrum* non excludatur, sed Refutatio simul in ipsum fiat. Inde in Capitulationibus *Caroli V. art. 24. Ferdinandi I. art. 23 Maximiliani II. artic. 26 &c. Leopoldi artic. 30. & Joseph. art. 29.* Wann auch Lehn dem Reiche und Uns eröffnet: qua formula etiam usus jam ante Carolus IV. in *A. B. Cap. VII. §. ultimo* verb. als mit einem Gut an Ihn (nempe Regem Roman.) und das Reich gefallen. Necessario hinc sequitur, *non posse Imperatorem ejusmodi Feuda si contingat sibi refutari, nisi in Imperii commoda convertere;* & quidem, vi Capitulationum, non aliis iterum concedi, sed destinari debent, cum Electorum consensu, ad sumtus faciendos in ea, quæ ad Imperii decorem, utilitatem ac necessitatem, imo ad sustentandam ipsius Imperatoris dignitatem, ubi propriæ opes eo non suffecerit. Vid. *Capitul. Josephi Artic. XXIX.* cum præcedentibus. Licet enim duos tantum casus aperturæ expriment verba Capitulationum (verb. Wann auch Lehn dem Reich und Uns durch Todesfall, oder Verwüftung eröffnet) ea tamen etiam ad casum *Refutationis* recte extendit Linnaeus *ad Capit. Carol. V. voc. eröffnet p. 264.* Quod cur adhuc observatum non fuerit, non tam ex arcana quadam ratione Status Domus Austriacæ, ut aliqui, qui omnia in invidiam Augustæ Familiæ inter-

interpretantur, quam ex gravissimis causis contigisse crediderim. Neque obstat dispositio A. B. ubi hæc habentur: **Und ob derselben Fürstenthum eins oder mehr dem Reich ledig würde, so soll und mag ein Röm. König, der zu den Zeiten ist, damit thun und handeln, als mit seinem Guth, an ihn und das Reich gefallen.** *Artic. VII. §. 5.* Nam totus contextus ostendit, sermonem ibi esse de Feudis Electoralibus, iisque Secularibus, quæ quantocyus redintegrari Imperii quam maxime interest, quamvis, annon & hic Electorum consensus adhiberi debeat, decisionem nostram facere nolumus. Notum est, quibus argumentis in causa Bavaro-Palatina superiori seculo hac de re utrinque decertatum fuerit, dum pro Palatinis affirmantibus, præter *Manifestum*, & Caroli Ludovici, *Vindiciæ Causæ Palatinæ*, Autore Pseudonimo Jo. Joach. a Rusdorf, & *Eversio Electoratus Bavarici*, pro Bavaris negantibus, præter *Anti-Manifestum* Maximiliani, *Assertio Electoratus Bavarici*, Jo. Adeltreiteri in publicam lucem prodierunt, & hæc imprimis quæstio magno conamine in utramque partem ventilata fuit. Confer. Londorpius, *Tom. I. L. 6. c. 151. seqq.* & Iterus, *de Feud. Imp. c. VII. §. 15.*

§. XIV.

Regia Regis Romanorum dignitas, post Imperatoriam, proximum sibi vindicat in Imperio nostro locum. Hinc passim vocatur *Caput Imperii post Imperatorem.* *Rec. Imp. de A. 1555. §.* **Und im Fall, da die Kayserliche Majest. 66. & de A. 1564. §.** **So unterstunden sich 2c.** *Arum. Disc. Jur. Publ. IV. p. 48.* quod jam ætati superiori libuit, ut Regem Romanorum dignaretur nomine *Co-imperatoris*, quemadmodum Otto II. Rex, vivente Patre,

tre, ipsi sibi id nominis tribuit, in charta antiqua, apud
Guillimann. *L. II. Habsburg. 7. p. 55.* De alia Regis Ro-
manorum potestate nunc non erimus solliciti, tantum
quid circa Refutationem Feudorum Imperii obtineat, & an
eadem quoque Regi Romanorum fieri possit, merito dispi-
ciendum. Res, nisi fallor, distinctione expediri opti-
me poterit. Aut enim in locum demortui Augusti Rex
ab Electoribus substituitur, in Cæsarem mox promo-
vendus, & hic ab ipso Imperatore non nisi nomine dif-
fert. Schweder. *Introd. ad Jus publ. P. Spec. Sect. I. Cap. 3.*
n. 8. seqq. Aut vivo Cæsari sufficitur, ut esset, qui Im-
peratori aliquando succederet, & in Imperii administra-
tione adlisteret. Indultu enim Cæsareo eum negotia
Imperii suscipere verius dicitur *Rec. Imper. de A. 1555.*
§. Und nachdem bey Vergleichung. in verb. Dem-
nach haben Wir in Krafft ic. 18. Capitul. Maximil. II.
art. 15. Rudolphi II. art. 32. Ferdinandi III. artic. 49. Ferdi-
nandi IV. artic. 47. vid. late Itter. de Feud. Imper. Cap. IV.
§. 8. 9. Cui propterea Principes & Ordines nulla tenen-
tur fide, aut jurejurando, nisi post mortem Cæsaris.
vid. Capita Transact. Swinfurtenf. inter Carolum V. &
Electores, in electione Ferdinandi, de A. 1532 apud
Sleidan. L. IIX. ad b. a. p. m. 223. Arum. Disc. Jur. Publ.
XVII. tb. 42. Patet jam ex hisce, vel nobis tacentibus,
Regi Romanorum, qui superstiti adhuc Imperatore
eligitur, Feuda ab Imperii Vasallis non posse refutari,
æque uti nec investire quempiam, & in Vasallum reci-
pere potest. Destituitur enim potestate tali, & quam-
vis aliquando ejusmodi aliquid sibi attribuerint Reges,
ceu inprimis ex Recessibus Comitiorum a Ferdinando I.
nomine Fratris Caroli V. habitorum apparet, id tamen
ex aliis Imperii Sanctionibus interpretationem atque
E restri-

restrictionem accipere debet; aut ita intelligendum est, ut ipsi Imperatores ampliorem, quam quæ alias competit, ipsis potestatem concefferint; imo de Ferdinando I. constat, non raro eum plura sibi sumsisse, quam habuerit in mandatis, & ea rata atque grata, quorum e re fuerat, Ordines habuisse, id quod in negotio Religionis non semel factum, Cæsarem etiam inde graviter aliquando offensus observare licet. Aliud ergo dicendum est de Rege Romanorum Interregni tempore electo, ad quem solum pertinent omnia, quæ in A. B. de potestate Regis Romani disponuntur, non ad Co-electum Imperatore superstite, quum potius Chrysobullæ repugnet, ut vivente adhuc dum Imperatore alius in Regem eligatur. Talis igitur cum omnia possit, quæ Imperator, utpote a quo non re, sed solo nomine differt, ecquis dubitaverit, etiam Imperii Feuda ipsi posse refutari? Et petimus, quoad hanc in specie potestatem, argumentum ex A. B. *Tit. V. §. 1.* ubi disponitur, quod Regi Romanorum, æque ac Imperatori, investituræ *Feudorum Principalium, & illorum, quæ Sahn-Lehn* vocantur, reservari, neque Vicarii eam moliri debeant. Unde certa collectio: Si Rex Romanorum Feuda Ordinibus dare potest, sequi, quod & hi ista ipsi vicissim refutare possint. Diximus, *omnia posse electum Regem Romanorum, quæ potest Imperator.* Scilicet jamdudum evanuit illa superstitio, qua olim creditum fuit, demum a Coronatione Pontificia, & titulum & potestatem suam Imperatores consequi, cui vanæ Pontificum prætensioni uti semper cordatiores Cæsares contradixere, & quidem *Ludovicus Bavarus* Constitutione publica; ita dignus tanto Imperatore Successor *Guntberus* Rex, ex illustri Gente Schwarzburgica, eandem renovavit. Ludoviciana

na satis nota est, sed quum de Güntheriana non æque constet, igitur non erit ab re eandem hac occasione in publicam lucem protrahere. Habet autem ita: *Cum Prædecessor noster Dominus Ludovicus felicitis recordationis, Romanorum Imperator, legem condiderit, in qua decrevit, Electum in Frackfurt in Regem Romanorum a Principibus Electoribus, aut majori eorum parte, administrationem Imperii ante confirmationem Papalem, habere plenam & omnimodam: Nos, habito Principum nostrorum consilio tam Spiritualium quam Secularium, post electionem nostram ab omni Clero & Populo probatam & confirmatam, eandem Legem hoc edicto nostro in perpetuum valituro renovamus & ratificamus, renovatamque & ratam esse jubemus, decernimusque omnes Processus adversus illam institutos fuisse & nullos esse, Pontificumque Romanorum acta & dogmata adversus eam habita Christianæ doctrinæ & Apostolicæ repugnare, cum ipse Pontifex secundum omnia jura, divina & humana, debeat subesse imperio, nec Imperator in temporalibus illi aut ulli personæ in terris subjectus esse noscatur. Quænam ergo hæc superbia est? Quæ nova & inaudita tyrannis, ut Princeps Romanorum legitimis suffragiis electus, publicæ libertatis Autor, libertate privetur? Ut, cujus esse debeant omnia, ipse non sit suus? Quapropter, ex dictorum Principum a Fidelium Imperii maturo consilio & instantibus precibus, jura Imperii adversus quamcunque personam, quæcunque aliquid in perniciem & destructionem ejus attentare, aut huic nostro edicto & confirmationi contraveni ausa fuerit, strenue viriliterque propugnando, suscepimus, ipsis Principibus ac Fidelibus firmum auxilium fideliter promittentes & suscipientes, declaramus, omnes eos, qui contra hanc nostram confirmationem aliquid dicere aut facere, vel dicentibus aut facientibus consentire præsumserint, tanquam nostros & Imperii rebelles omnibus*

beneficiis, gratiis & dignitatibus, quæ ab Imperio tenent, ipso jure & facto esse privatos, sicuti nunc, & ex tunc eos privamus: Insuper crimen læsæ Majestatis eos incurrisse sancimus, & pænis omnibus in criminis læsæ Majestatis reos statutis subjacere. Datum in Oppido nostro Franckfurt. VI. Idus Martii, Anno ab incarnatione Domini MCCCXLIX. Anno vero regni nostri primo.

§. XV.

Restat, ut de *generalibus Imperii Vicariis* videamus, quorum potestas quidem amplissima est, unde etiam *Imperii Provisores* in *A. B. Cap. V. §. 1.* salutantur, eousque tamen non extensa, ut jus investiendi de Feudis Principum, & illis, quæ vulgo *Sahn- und Scepter-Lehn*, i. e. vexillifera dicuntur, comprehendat. Expressa enim Chryfobullæ Constitutione d. l. collatio illorum Feudorum interdicta ipsis reperitur. Cum autem nihil ibi habeatur de Refutatione, quid hic juris obtineat, non ab re quæritur? Nos putamus, ad ductum *A. B.* distinguendum esse inter Feuda *Principum & vexillifera*, quibus etiam Comitatus & Baronatus Imperii comprehendimus, cum *Reinking. de Reg. Sec. & Eccles. Cl. IV. cap. 16.* & inter *alia minora hanc qualitatem non habentia*. De his, non de illis investiendi potestas Vicariis, Palatino atque Saxoni, Electoribus concessa est, sic tamen, ut postea electo Romanorum Regi seu Imperatori de novo jura-menta præstentur, antea Vicariis solius Imperii nomine præstita, quæ ipsa ratio in Textu *A. B.* ibidem additur. Unde concludimus, & Refutationem non nisi minorum Imperii Feudorum, Imperii Vicarios recipere posse, non majorum, Principalium scil. atque vexilliferorum. Ratio *prioris* est, quia qui dandi habet potestatem, ille etiam, & quidem multo magis recipiendi facultatem habere

habere intelligitur; aut, si forte Refutatio fiat in gratiam Descendentium & Agnatorum, dum inde nullum prorsus Imperio præjudicium nascitur, & de jure id licitum est, non apparet dubitandi causa, cur id Vicarii posse non debeant. Sed diversa longe *posterioris* est ratio. Dum enim omnis circa Majora illa Feuda investiendi & conferendi potestas Vicariis adempta solique Imperatori vel Regi Romanorum reservata fuit, sequi videtur, quod circa ea omnia isti in statu quo relinquere, & per consequens etiam Refutationes ad istos pertinere non debeant. Sive enim in manus Domini seu Imperatoris eæ fierent, expectandus utique erit Imperator, cujus hac in causa partes non gerunt Vicarii; sive Descendentium aut Agnatorum in gratiam refutarentur Feuda, & tum hisce opus esset Imperatoris investitura, quam itidem ejus nomine impertiri non possunt Vicarii. Neque obstat, quod invito etiam Refutationem fieri posse supra docuimus, unde consequi videtur, ut & in defectu Imperatoris quibuscunque interea Imperio præsidentibus eadem queat perfici. Nam hæc alia quæstio est, eo nimirum tendens: annon tempore Vicariatus & Interregni ullo modo Refutatio Feudi alicujus Imperii procedere possit, ita ut ex parte saltem Refutantium ea effectum habeat; quam non simpliciter negamus, quamvis tamen ista res non Vicarios, sed futurum potius novum Regem vel Imperatorem tangat.

§. XVI.

Vix operæ pretium fuerit, de eo disquirere: *an Pontifici Romano, vacante Imperio, Feuda Imperii refutari possint?* Notum enim est, quam temerario ausu Antistes ille terreni simul & cœlestis Imperii jura a DEO sibi commissa somnians, *Limnæ. J. P. L. III. Cap. 12. n. 11. 12. &*

ibi in addit. vacante Imperio nostro administrationem ad se pertinere, & cum Imperii Feudis pro lubitu agere sustinuerit. *cap. licet ex suscepto. 10. §. liceat X. de foro comper. cap. un. ne sede vacante aliq. innov. in extrar. Job. XXII. Clementin. Pastoralis 2. §. nos tam ex superioritate. de Sentent. & de Re judic.* Cui postea assensum præbuerunt, nescio, quo zelo abrepti Viri haud infimæ caveæ, (inter quos etiam Grotius, *de Jure Bell. & Pac. L. II Cap. 9. §. 11. n. 4*) Vicariatum Pontifici (vi cujus de Feudis Imperii Romani investire, & per consequens etiam Refutationes talium Feudorum admittere ille possit) asseverare non dubitantes. Sed ex quo iâpere fascinatus quondam Pontificum astutia mundus didicit, & publicis Imperii Constitutionibus obex arrogantiae huic positus fuit, pro dubii hujus resolutione vel verbum amplius proferre velle res esset oppido hominum otio suo abutentium. *Conf. Iter. Cap. IV. §. final. Arum. d. Discurs. XLIX. tb. 54. cum seqq.*

§. XVII.

Vidimus adhuc Refutationem Feudorum Imperii quæ fit *in manus Imperatoris*. Præterea etiam iis, qui beneficio primi concedentis successuri sunt, i. e. *Agnatis* recte refutatur Feudum Imperii, de quo dubium esse non potest, cum Jura Feudalia Communia, a quibus quoad Imperii Feuda quoad hoc non est divortium, id generaliter ita disponant. Veniunt autem in latiori significato nomine Agnatorum *Descendentes* æque ac *Collaterales*. Illos Dominus tam de Feudo novo quam de antiquo infeudare tenetur. *2. F. 14. 2. F. 39. Cöppen. Obs. Feud. II X. n. 48. Mynsing. Cent. VI. Obs. 23. n. 3.* id quod & in Imperii Feudis, in casu ubi Pater in gratiam filii refutaverit, non aliter obtinere evidens est. *Collateralibus*
live

sive *Agnatis* Feudum *antiquum* refutari posse æque dubio caret, cum iisdem in prima concessione jam fuerit prospectum. Siquidem Dominus, qui Principem istius familiæ atque agnationis investivit, non tantum investito, sed & istius liberis ac posteris ex eo descendentibus beneficium illud concessisse intelligitur 1. *F. 1. §. 2. Conf. Tabor, de Refutat. Feud. Cap. III. §. 8.* Ab hac Juris Feudalis communis dispositione cum nullibi discessum fuerit, res est manifesta, & refutari posse hisce *Agnatis* Feuda, & teneri Imperatorem, si iusta fuerit Refutationis causa, ut eos investiat. Feudum vero *novum*, quod initium habet in persona Investiti, in *Agnatum* non transfertur, sed Domino aperitur, quia Refutatio pro alienatione habetur, quoties ei fit, qui jus succedendi non habet. Rosenthal, *de Feud. Cap. IX. Concl. 72.* Sibi enim & posteris suis Feudum accipiens prospicere voluisse censetur 2. *F. 11.* At Frater non est ex posteris 1. *F. 20.* hinc cedendo tali, ut & cuivis extraneo nihil agatur. Ludwel. *l. c. Cap. XV. p. 312.* nisi sit concessum jure Feudi antiqui 2. *F. 12.* de quo vid. Struv. *S. J. F. Cap. III. Aphor. 3. 2. F. 18.* Mynsing. *Cent. IV. Obs. 84. n. 2.* Quod idem de Refutatione Feudorum Imperii tenendum. Sciendum autem est, Refutationem fieri *Agnatis* vel *remotioribus* vel *proximioribus*. *Priori* etiam casu (nam de *posteriore* minus dubii est) subsistit Refutatio, quia in prima Investitura jam comprehensi; adeoque nihil in præjudicium Domini agitur, nec ille investituram dene-gare potest, quam *Agnatus* debito termino petere tene-tur. Myler *ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. tb. 4. lit. b.* Licet quoque proximiorum consensus adhibitus non fuerit, nihilominus tamen saltem tamdiu ea valet, donec successionis ordine ad ipsos devoluto revocandi jus

jus obtinuerint. Liberum autem erit proximioribus,
 ubi in Refutationem non consenserunt, intra tempus a
 jure concessum. 2. *F. 26. §. Titius. 2. F. 9. §. 1.* Feudum,
 si pretio interveniente Refutatio facta, hujus restitu-
 tione redimere, & jure προτιμήσεως uti. Cöppen. *d. l. n. 49.*
 Hotomann. *Vol. I. Conf. 4.* Dico: si pretio *mediate Re-*
futatio facta; secus ergo si *gratis*, quo casu remotioris
 mors expectanda, sicuti etiam ita in Camera Imperiali
 judicatur, teste Rosenthal. *de Feud. Cap. IX. Concl. 52. n. 14.*
 Hac occasione *computatio graduum* sub censuram venit,
 ut appareat, quomodo Refutatio vel proximiori vel
 remotiori facta dicatur. Decisio autem hujus quæstio-
 nis non ex Jure Canonico, sed Civili potius petenda.
 arg. 2. *F. 37.* ubi Feudum ad Agnatum proximiorum per-
 venire dicitur, *secundum ordinem gradus, qui continetur*
in legibus. Atqui mentione Legum simpliciter facta,
 Leges Romanæ eminenter intelliguntur, §. 2. *I. de Fur.*
Nat. Gent. & Civ. Finckelth. *Disp. Feud. 1. Controv. IX.* jun-
 ctis textibus, quos allegat Dn. Tabor. *d. dissert. Cap. III.*
th. 10. Proximitas autem hæc utrum respicere debeat
 primum acquirentem, an possessorem Feudi ultimum,
 usque quaque adeo expeditum non est. Prius colligunt
 nonnulli ex 2. *F. 11. 2. F. 50. in fin.* quia omnes succedentes in
 Feudo primo acquirenti succedere dicantur, &, quando
 de Successione primi Investiti agitur, ineptum foret,
 principium ad ultimi Vasalli, de cujus successione non
 quæritur, referre conditionem, cum tamen videatur a
 Majoribus, eorumque Investituris capi beneficium.
 Bald. *Conclus. 137. n. 1.* Hotom. *Disp. Feud. Cap. 19.* Sed
 evanescunt hæc rationes, si placitorum Feudalium lima
 castigentur. Vid. 1. *F. 1. §. 2. & §. 4.* ibi: *ultra fratres pa-*
truales. 2. F. 50. Proximus enim ille dicitur, qui pau-
 ciori

cioribus gradibus a defuncto, vel, nostro casu, ab ultimo possessore distat. §. 5. & 6. *J. de legit. Agnat Success. l. 1. §. proximus §. ff. unde Cogniti.* Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. VII. §. 10.* & licet omnes primo acquirenti succedere dicantur, hoc tamen non nisi mediante ultimo defuncto vel possessore contingit. *Consil. Marpurg. Vol. IV. Consil. 22. n. 10. Winzig. ad Stryk. l. c. Cap. XVI. quæst. 17.* In Feudis Imperii Electoralibus, & aliis similibus, quæ primogenituræ jure utuntur, expedita res est, Successionem linealem obtinere inter Collaterales, licet adsint Agnati gradu proximiores in lineolis remotioribus, utcunque etiam a primo illo acquirente descendentes. 2. *F. 50. A. B. Tir. VII. §. 2.* Competit igitur Feudi refutati revocatio illi, qui in linea speciali refutanti quoad gradum est propior, non illi, qui in linea communi primum acquirentem forte gradu propius attingit. *Covarruv. Pract. quæst. T. II. Cap. 38. n. 9. §. Sexto Regia. Arumæ. Disc. XXI. tb. 21. Struv. S. J. F. Cap. IX. Apb. 7. n. 4. 5. seq. Eyben. d. Cap. VII. §. 11. 13.* Feudum enim semel lineam ingressum complectitur omnes eos, qui in tali linea sunt, & quidem ad succedendum habiles. *Petr. Tarnov. de Feud. Meckl. Cap. II. Sect. 3. §. 33.* Quemadmodum & ita inter Familias Saxonicas Illustres Altenburgensem & Vinariensem deciso Imperiali conclusum esse refert Iterus, *de Feud. Imper. Cap. XV. §. 6. cum seqq.* Add. *Stryk. de Success. ab Intest. Dissert. VII. §. 51. B. Dn. Hert. T. II. Opusc. de Spec. R. G. J. Rebusp. Sect. II. §. 9* & qui hanc materiam plene discussit, *Dn. Textor. in Exercit. de Success. Lineali & Mantiss. pro Success. Lineali tb. II. cum seqq.* Quodsi autem Feudum fuerit divisibile, ubi plures adsunt ejusdem gradus Agnati propiores, vel omnes si velint, vel aliqui tantum, scilicet pro rata sua parte retrahendi facultatem habent. *Hartmann. Pistor. L. II.*

qu. 6. n. 30. Reinking. de Jure Retract. quæst. II. n. 418. Quæ-
ritur autem hic, an, qui Feuda refutarunt, iterum ad eadem
pervenire possint? Ubi varii Casus discernendi. Si Pater
ex amore Feudum antiquum refutaverit filio, is autem
ante Patrem, sine descendantibus moriatur, ob cessan-
tem causam Feudum reverti ad Patrem docet Mynsing.
& ita judicatum in Camera probat. Cent. III. Obs. 93. Vi-
de tamen singularem exceptionem ap. Manentem, Con-
sil. XLVI. §. 71. seqq. Eodem pertinet casus, si avus,
non contradicente filio, Feudum in nepotem transtu-
lerit, hic vero sine liberis decesserit, ubi itidem ad Avum,
aut si is non amplius in vivis, ad Patrem redit. Rosen-
thal. Cap. VII. Concl. 14. Stryk. Ex. Jur. Feud. c. XVI. §. 2.
Alius casus est apud Myler. addit. ad Rümelin. A. B. P. II.
Diff. 4. tb. 27. Quidam Imperii Princeps refutavit Feu-
dum paternum in favorem fratrum suorum, reservato
tamen jure succedendi, si fratres ejus sine masculis de-
cederent. Qv. utrum altero tantum ex fratribus sine mascu-
li decedente, frater refutans succedere possit? Et affirmatur,
per l. falsa demonstratio. §. fin. ff. de Condit. & demonstr. l.
hæredes mei §. 1. ff. ad Scf. Trebell. Ita respondit olim
Modest Pistor. 1. Conf. V. qu. 33. n. 55. seqq. Facit Kirchoy.
Conf. X. passim. Sed verum hoc puto tantum de ea parte
Feudi, quam Frater præmortuus possedit. Aliam quæ-
stionem ibidem proponit Myler. An proximior Agnatus,
qui Refutationi in remotiorem Agnatum consensit, mortuo
remotiore in Feudum refutatum succedat? Ubi negantem
adducit Jac. de St. Georg. de Feud. vers. & cum pact. n. 36.
Affirmantes autem laudat Bocerum, de Success. Feud. I. n. 88.
& Laur. Kirchovium, V. Conf. 10. Apparet inde Refuta-
tioni aliquando, etiam ubi nihil expresse reservatur, taci-
tam inesse conditionem atque reservationem, & sic con-
stitutui

stitui medium quoddam inter alienare & retinere, uti quosdam Reutationem explicare supra ex P. Christianæo monuimus §. IV. Consultius tamen haud dubie est, ut, qui ea mente refutare vult, id semper cum expressa reservatione faciat; ne deinceps ipsi exceptio Refutationis realis objiciatur. Conf. Manentum, *Consil. XLVI. n. 72. seqq.* Regulariter enim hoc agitur, ut, qui cedit jus suum vel Domino vel tertio, nihil sibi reservet, nisi aut expressum id sit, aut a lege & moribus tacite præsumatur reservatum. Schilt. *ad Jus Feud. Alemann. c. LXXI. §. 1.* Certe de Agnato, qui Feudum alteri refutat, ita expresse disponit Jus Feud Alemannicum, verbis: Und ist, daß ein Mann siech ist worden, und hat Lehen von einem Herren, der hat nicht Lehen's Erben, Ihn bittet einer sein Freund, daß er seinem Herren das Lehen auffsaid, bey einem des Herren Mann. Dies thut der siech Mann, der Bott giebt dem Herren das Lehen auf, der Herr leihet dem Mann das Lehen. Der Mann unterwindet sich des Lehen's mit des Herren Boten. Das ist die Gewähr izund. Der Mann genießet (geneset) und bittet seinen Freund, daß er seinem Herren das Gut wieder auffgebe, und ihm das Bitt wieder zu leihen. Der Freund versaget ihm das mit Recht. Und ist auch, daß er ihn gewährt, und kommen sie beyde für den Herren, und bitten ihn beyd, der Bitt versagt er ihn mit Recht, oder will er, und gewährt sie, das ist an seinem Willen. Vid. Schilterum, *l. c. p. 210.* & confer Manentum, *l. c. n. 97. seqq.* Plura adhuc disquiri hic possent, v. gr. de qualitate Feudi, an ea per hoc mutetur, dum refutatum ad refutantem revertitur. Sed quia prope-

randum est, tantum Articulos aliquos huc facientes ex Juris Feudalis Alemannici illo Codice MScto, quem supra laudavimus, hac vice apponemus, quia in editionibus impressis vel plane non, vel aliter concepti inveniuntur. Ita autem legitur, *fol. LXXXIII. Giebet ein Mann sein Gut auf seinem Herrn, und bittet den Herrn, daß er das seinem Sune leyhe, das heisset nicht Erbe: Lehen* (i. e. Paternum, sed novum) *wann das einem Mann ansterbet. Et porro, fol. seq. Wer sein Erbe: Lehen aufgibt, und das anderster empfähet, darnach heisset es nicht Erbe: Lehen.* Ratio hujus dispositionis quoad filium aperta est, quia Feudum antiquum seu paternum sola successione a defuncto acquiritur; quare quodcunque Feudum non ita defertur, sed vivo Patre acquiritur, id non amplius est antiquum, sed novum. Vid. Manentum, *l. c. n. 82.* Exceptio est in *2. F. 14. Conf. Schilter. Comment. ad J. F. A. c. 70.*

§. XVIII.

Subjicimus adhuc paucis Refutationem Feudorum Imperii factam *extraneis personis*, quæ ideo regulariter non valet, quia nullo plane jure munitum possessorem habet. Est enim talis Refutatio mera alienatio, jure Feudali prohibita. *2. F. 52. 2. F. 55. Hotomann. Vol. I. Confil. 4. Borcholden, de Feud. C. IIX. n. 57.* Et cum jura Vasallo concedunt illis, qui spem proximam & radicatam habent, refutando gratificari, eo ipso interdictam volunt cessionem, quæ fit illi, qui jus cessum detinere non debet. arg. *l. 7. pr. C. de præscript. 30 annor.* Quod si igitur ejusmodi alienatio contingat, ea vel gratis, vel accepta pecunia perficitur. Si gratis degenerabit in donationem, quæ interdicta. *2. F. 9. §. 1.* Sin accepta pecunia,

pecunia, accedet ad Emptionem & Venditionem, & nemo citra debitum Imperatoris & Agnatorum consensum se abdicare potest beneficio in gratiam extranei. 2. F. 39. 45. Quæ rationes cum generales, & omni Feudo communes sint, obtinent etiam in Feudis Imperii. Procedit tamen sine dubio & hic istiusmodi Refutatio, si cum consensu Imperatoris, & omnium eorum, quorum interest, ea fiat. Ita enim nemini fit præjudicium, & cessant omnes rationes prohibendi. Sed, *quid si consenserit quidem Imperator, non adhibito tamen consensu proxime succedentium?* Nulla utique erit talis Refutatio, & retrahere possunt, qui jus ex investitura habent, per communia Juris Feudalis principia. Thessaur. Decis. Pedemont. XCIX. Schrader. de Feud. P. IIX. Cap. 8. n. 11. Sed illud disquiriri possit; *annon in talicasu Refutationi contradicentes & retrahentes ad pretium restituendum teneantur?* Quam quæstionem movet in causa Palatino-Bavarica Jo. Joach. a Rusdorf, & recte pro negativa concludit. Vindic. Causæ Palat. Cap. XIII. §. 10. seqq. Quoad Imperii nostri jura singulare est, quod Regi Bohemiæ & Electoribus specialiter indultum A. B. Cap. X. §. 2. ut bona Imperii Feudalia etiam sine consensu Imperatoris quocunque titulo sibi comparare possint, non obstante prohibitione, & gravi interminatione. 2. F. 52. & 55. Unde recte concludimus, talia etiam per Refutationis modum in ipsos tanquam in extraneos transferri posse, sic tamen, ut simul onera Imperio præstanda in se recipiant. Licet enim Constitutionis Carolinæ verba obscuriora sint, & a Commentatoribus varie exponantur, dum Rumelinus, ad b. l. Diff. 8. §. 32 de omnibus Feudis indistincte eam loqui, & Imperatoris consensum requiri putat, verior tamen videtur eorum sententia, qui utrumque hoc negant, quia ex

textu evidenter apparet, privilegio Regi Bohemiæ & Electoribus tributo Carolum IV. communi Juri Feudali voluisse derogatum Et ita post Buxtorfium, *ad A. B. Tb. 93.* & Arumæum, *Discurs. V. tb. 10.* sentiunt quoque Limnæus *ad A. B. Observ. 1. seqq.* Becker *Synops. Jur. publ. L. II. Cap. 5. alii.* Privilegio haud impari gaudent Archi-Duces Austriæ, quo Feuda Imperii quocunque titulo acquirere possunt. Vid. Limnæus, *J. P. L. V. c. 2. n. 32.* Unde dubium non est, idem etiam ad Refutationes extendendum esse. Non possumus hic, dum Feudorum Imperii extraneis, vel in eorum gratiam refutatorum meminimus, sicco pede præterire illum morem, quo, superioribus maxime seculis, Episcopatibus, Monasteriis & Cœnobiis Feuda concessa, & favore piarum causarum, ejusmodi Refutationes a Feudorum Dominis ratæ habitæ, imo amortizationis, ut vocarunt, titulo plenissimo jure bona in Clericos translata fuerunt. Tabulas talium Refutationum & inde secularum concessionum plurimas invenire passim licet apud Vadianum, *de Collegiis & Monasteriis Germ. Vett.* Miræum, *Codice Donationum piarum*, Besoldum, *in Documentis redivivis Monasteriorum Wirtenbergicorum*, & alios; lubet tamen exempla earum nonnulla, quæ lucem publicam nondum aspexerunt, in medium producere, quæ Lectori non ingrata fore putamus. Primum igitur continet Refutationem Feudi in gratiam Monialium Ilmenensium factam cum consensu Comitum Schwarzburgicorum, A. MCCXC.

Nos, Guntherus, *DEI Gratia Comes de Schwarzburg*, & nos, Henricus & Guntherus, *Comites de Schwarzburg, & Domini in Blauckenbergh*, presenti litera recognoscimus, quod omnia bona, quæ strenuus miles Conradus, dictus Weyger, sita in Villa Willersleibin & extra Villam, quæ
a nobis

a nobis in Feodo tenuit, & ad manus nostras publice resignavit, dedimus & proprietavimus, ad preces ipsius, Conventui Sanctimonialium in Ilmene, cum omnibus pertinentiis & iuribus, sicut a nobis tenuit, ipsis dominabus libere perpetuo possidenda. Super eo presentem literam dedimus, sigillorum nostrorum munimine roboratam. Testes hujus rei sunt milites strenui, Theodoricus de Wilrisleyben, Fridericus de Wizeleyben, Fridericus de Angelrode, Otto de Curia, Bertholdus de Grünen, Henricus de Gruzen, Theodoricus de Wizeleyben, & plures alii fide digni. Acta sunt hæc A. Dn. M. CC. LXXX. VII. Cal. Mart.

Succedit alterum, similis argumenti, de A. MCCCX.

Nos, Henricus & Guntherus, Fratres DEI Gratia Comites de Schwarzburg, Domini in Blanckenberg, recognoscimus publice protestando, quod constitutus in nostra provincia strenuus miles, Conradus dictus de Ulstede, asserens, quod quædam bona, quæ a nobis actenus tenuit in Feodo, sita in Suntremte, marcam & dimidiam pensionis annuæ, quæ dantur de uno manso & dimidio in Haysperg, dimidiam marcam & dimidium fertonem (ferro est quarta pars marcæ) Friburgensis argenti annui census, quæ dantur de uno dimidio manso, cum una Curia ac Vineâ, ac aliis pertinentiis legasset Monasterio Ordinis St. Benedicti in Salvelt, & nomine testamenti adsignasset, quemadmodum bona prædicta idem Conradus nostris manibus libere resignavit & resignat in his scriptis, cum hoc rogans humiliter & devote, ut dicta bona præfato Monasterio, pro animæ suæ & suorum Progenitorum remedio appropriare, seu in proprium dare dignaremur. Nos igitur dicti Conradi precibus favorabiliter inclinati & prædicta bona propter Deum, & ad humilem ejusdem Conradi rogatum cum omni jure, usufructu, obsequio & honore, quo præmemoratus Conradus hucusque possedit, prædicto Monasterio

sterio in Salvelt appropriavimus, seu appropriamus per presentes, ita quod nobis, ac omnibus nostris Successoribus in dictis bonis penitus juris nihil in antea reservamus, sed potius contrahimus, ac conferimus ad sepe dictum Monasterium in Salvelt liberaliter in his scriptis; renunciantes igitur, pro nobis ac omnibus nostris Posteris, omnibus exceptionibus Juris & facti, quibus sepe dicta appropriatio in posterum posset in toto vel in parte impediri, seu aliquo modo infirmari. In cujus facti testimonium, & fidem pleniorē præsentem litteram sigillis nostris fecimus simul roborari. Facta est hæc donatio anno Domini MCCCX. in die Apostolorum Petri & Pauli.

Addimus prioribus duobus adhuc tertium, Refutationis scilicet A. MCCCXXVI. factæ, & hisce literis comprehensæ:

Ne cupiditas, mater litium, inter temporales hoc efficiat, quod filii mortalium ad res temporales injuste presumant extendere manus suas, proinde inter homines mortales actum est, quod acta temporalia & mortalium scripturarum testimonio perennent. Abinde est, quod nos Guntherus, Senior, DEI Gratia Comes de Schwarzburg, Dominus in Blanckenberg, omnibus has literas visuris cupimus esse notum, tenore presentium protestantes, quod reverendus in Christo Pater & Dominus, Dominus Theodericus, Abbas totusque Conventus Genobii Celle Pauline, Ordinis S. Benedicti, iusto emtionis titulo, ab Hermanno de Gruzbein & sororibus suis Adylbeide & Jutte, quondam Beginis, comparavit duas marcas census annui, & decem pullos, octo caseos, quartale pise, quem inquam censum nunc pro tempore tanquam inquilini eorundem bonorum solvunt in Villa Sunt Remte, H. dictus Ranzmann, & Conradus dictus Undeo de Vasschen, una cum pullis, caseis & pisa prædictis, & in Villa Nawinden Guntherus, filius Velanini, dimidiam marcam tantum perpetuo possi-

possidendas, nosque eadem bona eidem Cenobio ad animæ nostræ remedium, & pure propter DEUM, quia quondam ad peculium castrense castri Blanckenberg spectabant, quemadmodum multis liquet, appropriamus & perpetue libertati donamus, ab omni jure districtus, videlicet exactionibus, taliis, angariis & parangariis tenore presentium eximentes volumus, quod iidem Claustrales predicti possideant bona sua perpetua libertate, ita quod sint ab omni onere subjectionis exempta, & ut id maneat perpetuo inconvulsus, dedimus has literas nostri sigilli robore communitas in testimonium super eo. Testes hujus emtionis, donationis & appropriationis sunt Honorabilis Vir, Dominus Abbas in Salvelt, Dominus Theod. de Wizel, Plebanus in Graben, Frater Fridericus de Ba- Frater Conradus dictus Stange, Ordinis Fratrum Minorum, Bertoldus de Gruzen, Otto Frater suus, fideles nostri, Henricus dictus de Lutinberg, Scultetus noster, Fridericus - - Domini Abbatis Cellæ Dominiæ Paulinæ, & alii quam plures fide digni. Datum Anno Domini M. CCC. & XXVI. feria sexta post Urbani.

Jam de bonis & Imperii Feudis in specie adhuc breviter monendum est, eadem simili ratione & olim ad Monasteria & Clericos subinde per Refutationis viam pervenisse, id quod adhuc dum hodie, Imperatoris saltem consensu accedente, fieri posse non est cur dubitemus. Sane qui noverit liberalitatem Imperatorum adversus Sacros Ordines exercitam, quæ tanta fuerit, ut Regiis quoque & Imperii bonis non pepercerint, is facile dictis fidem habebit. Non possumus non, quin chartam ejusmodi cessionis & donationis ab Imperatore Conrado Cellæ Paulinæ in Principatu Schwarzburgico A. MCXLV. factæ, quum sit antiquissima pariter & rarissima, hic jungamus. Ita autem ea habet:

*In nomine Sancte & individue Trinitatis; Conradus Divina favente gratia, Romanorum Rex secundus: Quoniam divina providente clementia ceteris natalibus quodammodo supereminemus, oportet, ut cujus precellimus munere, illi omnino pareamus in operatione. Noverit igitur omnium fidelium nostrorum tam futurorum, quam presentium industria, quod nos ob regni nostri firmam stabilitatem, & anime nostre nostrorumque Parentum perpetuum salutem interventu quoque & petitione Cappellani nostri Bertolfi, Bambergensis Ecclesie Canonici, dedimus duos mansos, ad regalem mensuram ex rubeto, quod vocatur **Königs-Holz**, pertineus ad Villam, que dicitur Varnstette, Capelle, que consecrata est in honore Sanctorum Georgii & Wenceslai, pertinenti ad cellam Domine Pauline, cum omni utilitate, que inde provenire potest, Edicto regali prospicientes, ne aliquis Successorum nostrorum Regum seu imperatorum, aut alia quelibet persona, magna sive parva eosdem mansos a prefata Capella alienare presumat, sed nostra donatio omni tempore rata & firma permaneat. Ut autem hec ab omnibus credantur & inviolata conserventur, hanc inde Kartam scribi & sigilli nostri impressione insigniri iussimus, & testes, qui presentes aderant, subternotari fecimus; quorum nomina hec sunt; Fridericus Magdeburgensis Archi-Episcopus, Bucco, Wormensis Episcopus, Reginbardus, Mersburgensis Episcopus, Conradus Marchio, Albertus Marchio, & filii eorum Otto, & etiam Otto, Conradus de Walcbusen, qui dicitur Bernbowbt, Theod. Villicus.*

Signum Domini Conradi, Romanorum Regis secundi.

Ego Arnoldus, Cancellarius vice Heinrichi Mogunt. Archi-Episcopi & Archi-Cancellarii Recognovi anno Dominice Incarnationis M.C. XLV. Indictione VII. regante Conrado Roma-

Romanorum Rege secundo, Anno vero regni ejus VII. Data est apud Merseburg in Christo fideliter Amen.

Quod autem in specie ad *Refutationes Imperii Feudorum* antiquis temporibus in gratiam Monasteriorum & Clericorum factas attinet, earum non minus subinde vestigia & exempla reperiuntur, e quibus unum modo & alterum adducemus. Ex Heda, in *Ottone II. Episcopo Trajectensi*, discimus, Gerhardum militem de Bucharst, & simul Comitem Geldrensem A. M. CC. XXVI. *Advocatiam in Sallandia* in manus Imperatori Henrico resignasse, ut dicto Ottoni Episcopo XXXIV. ejusque Successoribus, *una cum aliis beneficiis atque Feudis, quæ ab Imperio obtinuerant, perpetuo possidenda conferretur.* *Histor. Episcop. Ultraject. p. m. 337.* Similiter ex Hundii *Metropoli Salisburg. Tom. I. rubr. Episcopi Patav. in Addit. l. un. p. 381. seqq.* constat, A. MCCXVII. Ludovicum, Comitem Palatinum Rheni, Ducem Bavariae, *Feudum quoddam in manus Friderici II. Imperatoris resignavisse*, ut *Ulrico Patavii, i. e. Paduæ, Episcopo conferretur.* Quo etiam referre liceat Privilegium, ab eodem Friderico II. Ordini Teutonico A. MCCXXI. concessum, cujus vigore omnibus Imperii Vasallis data facultas, ut *Feuda, quæ ab Imperio tenent, eidem Ordini licenter & libere, id est, absque consensu Imperatoris, non modo tanquam Feuda, utque servitia eo nomine Imperatori præstanda salva maneant, sed & tanquam propria, id est, tanquam bona allodii & patrimonii jure æstimanda, conferre, & inde per consequens etiam refutare queant.* Tabulas privilegiorum exhibet Goldastus, *Reichs-Handl. p. 167.* & Limnæus, *Addit. L. VI. c. 2. conf. eundem ad A. B. c. X. Obs. 6.* Consimili fere modo (liceat ex Francica Historia exemplum huc trahere) quo Burchardus

Comes Vafallis fuis concessit, ut Feuda fua Foffatenfi Cœnobio libere tradere poffint, quemadmodum ex Autore anonymo, qui vitam ejus fcripfit, refert Alteserra, *de Orig. Feudor. cap. XV. Conf. Itter. de Feud. Imper. cap. XXIII. §. II.* Antequam ab hac in *Exteros facta Refutatione* difcedimus, breviffimis adhuc monendum eft, in *illis Imperii Feudis*, quæ *Confraternitatis & mutua Succeffionis vinculo cohererent*, ubi nulli adfuerint Agnati, non minus tamen Confratrum atque Domini Directi confenfum ad Refutationis validitatem, ut in quavis alia alienatione requiri, quo non facto idem obtinet, quod fupra de Feudis fine Agnatorum confenfu refutatis diximus. Vid. Schopius, *Thef. Feud. p. 420.* Imo ficubi *Ordines Provinciales* fuerint, ii etiam regulariter confenfum fuum debent interponere, fi quando exteris tale Feudum refutatur. Et id quidem non tam ex ifta ratione, (ad Imperii quippe Feuda, quæ Status fere in patrimonio habent, non quadrante) quod jus alienandi dominium Principatus fpectat ad Rempublicam. arg. *c. 33. X. de Jurejur.* non ad folum Principem. Grotius, *J. B. P. L. I. c. 3. §. 13. feq. c. IV. §. 9. feq. L. II. c. 6. §. 3. feqq.* Loannett. *de Rom. Imper. n. 162.* Covarruv. *T. I. Relect. c. quamvis de pactis in bto. P. 2. §. 2. n. 4.* quam quod Principes Imperii plerumque teneantur pactis cum Ordinibus iniis; & absque confenfu *der gefaminten Lands-Stände* facere nequant, ut Subditi inviti alienis vel ignotis Dominis fubjiciantur. Menoch. *Conf. XXXII. n. 2. feqq.* Myler, *de Princip. & Stat. Imp. P. I. cap. 25. §. 16.* Zahn. *Ichnogr. Municip. c. V. n. 3. cum mult. feqq.* Klok. *Tom. I. Confil. 13. n. 10. feqq.* Ziegl. *de Jure Majest. L. I. Cap. 4. n. 28.* Unde cum Comitatus Waldeccenfis Sereniffimæ Domui Haffiacæ offerretur, (par quoad hoc ratio eft *Refutationis*) explorati ante fue-

fuerunt Subditi Waldeccenses. Vid. *Waldeckische Ehren-Rettung*. P. 1. Cap. 11. B. Dn. Hertius, *Diff. de Superiorit. Territor. Tom. II. §. 65. in fine*. Princeps enim eo in statu Subditos conservare debet, in quo illos invenit. arg. l. 64. C. de Decurion. X. Brunnem. ad d. t. n. 108. col. 1. Gloss. in l. Moveor. 4. C. Si serv. export. veneat. quod etiam juvatur arg. l. legatus 20. de Offic. Præsid. Alteserra, d. Cap. XV. Quare cum A. MCCCXIIIX. Bohemiæ Rex Johannes, inchoata cum Ludovico Bavaro permutatione, Regnum Bohemiæ pro Palatinatu Rheni, quem Cæsar expulso Palatino occuparat, commutare vellet, Bohemi graviter obluçtati esse leguntur, adeo ut Rex tandem a proposito suo desistere coactus fuerit, quo de vid. Goldastus, *Regn. Bohem. L. III. c. 14. n. 5. Iter. l. c. c. XXIII. §. 9.*

§. XIX.

Expofuimus quæ circa *causa externa* in *Refutationis* argumento moneri poterant; succinçte jam etiam de *objecto* seu *materia*, circa quam versatur Refutatio Feudorum Imperii, videbimus. Priori autem loco illustris divisio Feudorum in *Regalia* & *non-Regalia* conspicitur. *Regale* communiter definiunt, quod ab Imperatore cum annexa dignitate regali, & ea mente, ut Vasallus Principali axiomate gaudeat, confertur. 2. F. 10. Cöppen, *Obs. Feud. II. n. 8. Vultej. de Feud. L. I. cap. 8. n. 2.* Intellico autem per Regalem dignitatem, quandam ad regiam dignitatem accessionem, & sublimiorem nobilitatem, jure Feudi concessam. 2. F. 14. Subdividuntur hæc Regalia Feuda in *Ecclesiastica*, ut sunt Ecclesiastici Electoratus, Episcopatus & Abbatia, quoad Jura Secularia, *nach der Weltlichkeit* considerata, quippe

quæ ab Imperatore, non a Pontifice, nec a Capitulis aut electione habent; & in *Secularia*, quod pertinent Electoratus, Archi-Ducatus, Ducatus, Principatus, cum variis suis speciebus, Comitatus & Baronatus proprie ita dicti. Feudum *non-Regale* illud vocant, quod ab Imperatore cum dignitate, quæ regali est inferior, & egregiis quibusdam juribus etiam Regalibus conceduntur, alias quoque *Feudum nobile* in specie sic dictum audit. Struv. *S. J. F. cap. III. Apb. 8.* Ludwel. *Synops. Feud. cap. III. p. 45.* Guido Panciroll. *in Tract. Feud. MSS. qui asservatur in Bibliotheca Acad. Gissen. p. 13.* Nota non minus Feudorum distinctio est, qua alia *hæreditaria*, *Erb-Lehn*, fere naturam allodiorum sequuntur, & jure patrimonii censentur, inde etiam fœminæ in iis aliquando succedunt: alia *ex pacto & providentia*, *Stamm-Lehn* esse dicuntur. Illa equidem moribus Longobardorum Feuda sui natura omnia esse masculina, nec in fœminus transire constat 2. *F. 26.* quia Fœminæ *faidam levare* i. e. militare non possunt Alteserr. *de Orig. & Stat. Feud. cap. II. pag. 10.* Brunnem. *Cons. 18. n. 21.* Eric. Mauriti. *Dec. II. posiv. 8.* Interim tamen & dantur eodem jure Feuda fœminarum, impropria scilicet 2. *F. 30.* in quibus Fœminæ ad successionem admittuntur. Definitur ab Interpretibus Feudum hæreditarium communiter, quod sit Feudum in quo ex juris communis dispositione, non ex providentia Juris Feudalis succeditur. Vultej. *de Feud. L. I. cap. 8.* Clausulam Feudi hæreditarii, quando ita conceditur, *zu einem rechten Erb-Lehn, für sich und seine Erben, und Erbnehmer* &c. vide ap. Cöppen, *Observ. Feud. 2. n. 46. seqq.* Mynsing. *Cent. III. Obs. 67. n. 3. seq.* Petr. Tornov. *de Feud. Mecklenb. cap. II. Sect. 2. §. 4.* Dari autem ejusmodi Feuda in nostro Imperio, quod temere negat Rus-

Rusdorius, *Vindic. Caus. Palat. cap. II. n. 25.* numerosa serie demonstratum ire possemus, nisi illud ab aliis jam præstitum videremus. Primas inter ea tenet Archiducatus Austriæ, ex Constitutionibus Friderici II. & Caroli V. Impp. Vid. Myler, *de Princ. & Stat. Imp. P. I. cap. 24. §. 1.* Non aliter Duces Burgundiæ, provincias suas pro hæreditariis Feudis venditare poterant, Maria Burgundica paternarum ditionum unica hærede facta. Iter. *d. l. cap. III. §. 19.* & Rhet. *de Feud. Clivens. Sect. II. n. 9. 18. seq.* Jure item uxorio Comitatus Catimelibocensis pervenit ad Landgravios Hassiæ A. 1452. Arniseus, *de Rep. Lib. II. Sect. 12. n. 34.* Comitatum Saynensem quoque hæreditarium esse, & sceminas in eodem succedere res est notissima. Feudis hisce hæreditariis opponuntur Feuda *ex pacto & providentia*, quæ ideo ita dicuntur, quod in iis secundum ordinariam Juris Feudarii provisionem, aut ex peculiari quodam pacto primi acquirentis succeditur. Cöppen, *d. l. n. 37.* Plurima Imperii nostri Feuda hujus esse indolis res ipsa loquitur, & in dubio talia præsumi debere non dubitamus, quod Iterus facit *l. c. cap. III. §. 20.* idque non ea saltim ex ratione, quia hoc natura Feudorum magis conveniens est, Stryk. *Ex. Jur. Feud. cap. IV. qu. 52.* Sed & quia magis ad originarium Germanorum institutum quadrat, qua Feuda propter militiam, adeoque masculis solis concesserunt. At omnia, præsertim Ducatus atque Principatus pro habere velle cum quibusdam, quos vid. apud Iter. *l. c. p. 128. seqq.* haud dubie erroneum est. Plures Feudorum Imperii distinctiones recensere possemus, & forte deberemus; ast quia laborem hunc egregie jam dudum occupavit Dn. Iterus, *toto cap. tertio*, igitur actum agere nolumus, sed regulariter in omnibus tam Regalibus, quam

quam non Regalibus, tam hæreditariis, quam non hæreditariis Refutationi secundum illa discrimina & modos, de quibus supra diximus, locum esse putamus. Et quidem de hæreditariis, maxime ubi mere hæreditaria & alienabilia fuerint (nam *hæreditariorum* in Imperio nostro Feudorum non una ratio est, unde etiam eadem Definitio iisdem indistincte non applicanda, Iter. l. c. §. XIX. p. 127. §. XX. p. 131.) minima ambigendi ratio vix occurreret, sed de aliis nonnullis fortasse non omnia ita plana sunt atque expedita. Sic de Ecclesiasticis dubitatum meminimus propter duplex, quo stringuntur, vinculum, unde manus non ita liberas habere videntur. Enimvero nihil hæc obstant Refutationis libertati. Nam quot exempla talium nota sunt, qui relicto Ordine Ecclesiastico Seculares iterum facti statum mutarunt, & beneficia sua in gratiam Successorum & Capituli, in manus tum Pontificis, tum Imperatoris resignaverunt. Quod enim jus ab alio habeo, id etiam in manus ejus renunciare possum. *Sic Cæsar in manibus Electorum Imperio renunciat, Clericus Sacerdotio in manibus Episcopi vel Summi Pontificis. c. qui in dubiis, de Renuntiat.* inquit Panciroll. *Tractatu Feudorum MSCto* supra laud. ad 2. F. 14. cōt. præced. §. IX. p. 14. Insigniores sunt, quas innuimus Feudorum Imperii species; de reliquis, quæ etiam suo modo sub hisce jam comprehenduntur, idem, & quod refutari possint, censendum existimamus, siue nova sint, siue antiqua, siue masculina, siue fæminina, siue premiscua, porro siue ut *rota*, siue *quoad partes* quatenus *dividua* spectentur. Nam horum omnium in Imperio nostro dari exempla docet Iterus, l. c. cap. III. ad quem brevitatis amore nos remittimus. De *Ligio* jam supra egimus; sed de *conditionatis* dubitari notum est, & quæ

&, quæ ad certa servitia data sunt, an in iis, invito quidem Domino procedat Refutatio? Quæstionem late tractant communiter Feudistæ, & allegabimus tantum nunc Zasium, *de Feudis P. X. n. 86.* & plenius, *Part. ult. n. 14. seq.* ejusque discipulum, Mynsingerum, *Cent. V. Obs. 65.* Rittershus. *Partit. Jur. Feud. L. II. cap. 2. p. 307.* Rume-
lin. *ad A. B. P. II. Diff. 4. Tb. II. seqq.* Dari in Imperio talia Feuda nemo fors dubitaverit, cum & ipsi Electoratus eo referendi veniant, & Aulici cujuscunque nominis; At, uti sic sentientium opinio nullo solido fundamento nititur, textus autem 2. *F. 38.* indistincte & generaliter Refutationis facultatem permittit, ita & in Imperii Feudis, circa quæ hac in parte nihil aliud dispositum, nos quoad hæc nullum discrimen admittimus. Conf. Fr. Schenck. *Tract. de Feud. Lib. III. Tit. 16. n. 5.* Sonsbec. *de Feudis, Part. XII. n. 116.* Bocer. *de mod. amitt. Feud. Tr. cap. 2. n. 116. 117.*

§. XX.

Recensitis ita Causa Efficiente, Subjecto & Objecto, ad *Formam* Refutationis Feudorum Imperii descendendum est, quæ a Philosophis definitur, quod sit id, quod rei cuilibet dat esse, distingui & operari, ac discernitur in *externam* atque *internam*. Utramque breviter spectabimus. Et illa quidem consistit in modo refutandi Feudum, & in variis actibus atque circumstantiis exterioribus eo pertinentibus. Ubi Imperatori, vel in gratiam etiam Agnatorum Feudum refutatur, id in persona debere facere Vasallum, utique verior est de jure sententia, quemadmodum etiam hoc modo Investitura Feudorum Imperii peti deberet, per ea, quæ habet Iterus, *l. c. cap. IX. §. 22. 23.* Quamvis consuetudine, & ex indulgentia Imperatorum aliud fere introductum
H fit,

fit, ut scilicet per Procuratores, juxta dispositionem Juris Feudalis communis 2. *F.* 3. Principes Imperii investiantur. Hinc concludimus, Feudi Imperialis Refutationem de jure etiam in persona debere peragi a Refutante, & quidem cum Solennitatibus aliquibus, cum naturale sit, ut, quo quidque modo contractum est, eodem etiam dissolvatur. *l.* 35. *l.* 100. *l.* 153. *de Reg. Jur.* Quomodo etiam claves adimebantur in divortio apud Romanos, quæ in contrahendo matrimonio datae fuerant. vid. Hotomann. *Disp. Feud. cap.* 38. atque sicuti in degradatione Clerici & Sacerdotis eadem ceremoniæ interveniunt, quæ in ejus Inauguratione fuerunt adhibitæ. Rittershus. *Partit. Feudal. L. II. cap.* 2. *quæst.* 20. Id quod etiam antiquis temporibus ita fuisse servatum, inter alia colligere licet ex iis, quæ de Heinrico Seniore Austriaco, ex Gunthero Monacho Elvonensi, supra adduximus. Scilicet Henricus Imperatoris Friderici I. Patruus, *Ducatum* Bojoariæ *per septem signa*, id est vexilla, *rite*, seu servata regni ceremonia, resignavit,

- - - *qua tradidit ille Nepoti,*
nimirum Heinrico Juniori seu Leoni, secundum Paraphrasin Jacobi Spigellii, *ad b. l. p.* 360. apud Reuberum; ubi etiam videatur Rittershus. *Notis ad Guntberum p.* 110. Pergit Güntherus:

*E quibus ille duo Patrio tradenda resignans
Austria jura Viro pariter cessura reliquit;*

Id est, vicissim Henricus Leo refutavit per duo vexilla Heinrico Seniori Austriam, quæ olim ad Bavariæ Ducatum spectarat, unde deinceps, quæ non nisi Marchia antea erat, Ducatus titulum ab Imperatore Friderico obtinuit. Res ipsa cognosci plenius potest ex Ottone Frisingensi, *de gestis Friderici I. Lib. II. cap.* 28. 32. & Adelzreitero,

reitero, *Annal. Bojic. P. I. Lib. 22. p. 563.* Concordat Jus Feudale Alemannicum, ubi & oretenus fieri debere Refutationem a Vafallo in persona, & quibus ceremoniis, ubi Dominus assentiri recuset, præscribitur, verbis prout Codex noster MSctus habet: Will cyn Mann sein Lehen seine Herren ufgeben, und will sein von dem Herren nicht mehre, der Herre mag es mit Rechte nicht geweigern, er muß es von him ufneimen, und will das der Herre nicht thun, so soll der Mann also sprechen: Herre ich bitt euch so gethan Lehn uff, das ich von euch han, und bitt euch das uf eins, andersten, und drittensten, und soll er das thun mit gefaltenen Henden. Und nympt es der Herre nicht uf, der Mann ist doch seiner Mannschafft ledig, er soll ihn das Gut ledig lassen, das er von ihm zu Lehn hatte. fol. LXXI. At enim vero quamvis hæc olim ita obtinuerint, cum tempore tamen ab antiquo isto more, etiam in hac causa, recessum fuisse vix dubitari poterit, ex quo Imperatorum indulgentia ad majora Imperii Ordines petentim aspiraverunt. Et nescio sane, an vel per Procuratores semper Refutationes peractæ fuerint, cum etiam per solas literas factæ reperiantur. Producam hac vice tantum unicum exemplar vetustarum ejusmodi literarum, quibus Comites Beichlingenses jam A. MCCCXLI. Imperatori Ludovico Bavaro Feudum quoddam resignaverunt, de eoque Comites Schwarzburgicos investiri petierunt. Habent autem eæ, uti sequitur:

Dem Unüberwundenen Herrn, Müne Gnädigen Herrn, Herrn Ludovigen, Römische Kenser, entpit ich Friderich Grave, Herr zu Bichlingen, minen willigen Dinst, mit steter Unterthänigkeit: Uwer Gnadigkeiten thue ich wüsse, daß ich den edlen Herrn,
H 2 minen

minen lieben Dinen, Graven Günthern, Graven
 Heinrich, und ihren Erbin von Schwarzburg, Herrn
 zu Arnstete, das Ratisfeld halb verkauft habe, mit
 solchen Ehrin, Freyheit, Nutzen und Rechten, als
 mine Eltern, und ich dasselbe in nützlicher Wehre,
 wenn us diese Zeit zu Lehne von Uwer Gnaden gehabt
 haben, des kinde ich Uwer Gnaden us die Lehn öffent-
 lich an diesem Brieffe, und bet demütliche, daß ihr
 das vorgenante verkauffte Gut lie wollet den egenan-
 ten mine Dinen von Schwarzburg, das weil ich ger-
 ne verdiene. Zum eine Gezügnisse dirre Rede, so ha-
 be ich dessen uff in Brieff gegeben, mit minem In-
 gesegele Uzzene ufgedrückt vergeseget. Gegeben zu
 Arnstete, nach Gotis Geburth Drnzehenhundert
 Jahr, in dem ein und vierzigsten Jahr, an dem
 Mondage, an des heiligen Christus Abende.

Singularia non una habent hæ literæ refutatoriae,
 quæ observari fane merentur. *Primum* in iis & præci-
 puum est, de quo jam diximus, quod & Comites per
 literas Feudum refutare potuerint, de quo, an hodie
 liceat, certe dubitandum est, dum vice plus simplici
 factum meminimus, ut ad investituræ renovationem ne
 quidem Procuratores Comitum admissi, sed, ut ip-
 met veniant, aut ubi plures eorum nomine unus com-
 pareat, a Cæsare postulatum fuerit. *Alterum* est mira-
 bili simplicitas, sed conditioni istorum temporum, quo
 nec titulorum luxuriam, nec alias vanitates, ad quas ho-
 die omnia instruuntur, vel ipsi Cæsares & Summi Prin-
 cipes affectabant. *Tertium*, quod in hisce literis obser-
 vamus, illud est, quod terra Ratisfeld in gratiam Comi-
 tum Schwarzburgicorum refutata immediatum Imperii
 Feudum fuerit, &, nisi me conjectura fallit, pertinuit ad
 Impe-

Imperiale Castrum **Notenburg**, non procul inde situm in **der güldenen Aue**, uti vocatur. Ratisfeldium est districtus sat amplus & amœnissimus ex agris, pratis atque sylvis, ubi aprorum imprimis venatione se quotannis Schwarzburgici oblectare sueverunt, constans; spectat hodie ad Serenissimum Principem Schwarzburg-Rudolstadtensem, & sub Feudis Electoralibus Saxonis comprehenditur, quod quo jure vel qua incuria factum fuerit, non habeo dicere. Circa prius antequam ad alia abeamus, adhuc obiter illud monendum est, apparere inde, quod & jam antiquis istis temporibus creditum fuerit, eo in casu, quo quis in gratiam Agnatorum Feuda vel Imperii vel alia refutavit, Domini directi consensu vel præscitu saltim opus fuisse, quod multos ex Feudistis negare miror, quos vide apud Mylerum, *Addit. ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. lit. b.* qui & ipse ejus sententiæ est, & Rittershus. *Partit. Feudal. L. II. cap. 2. qu. 24.* Nam licet dissentire Dominus, & investituram denegare non facile & sine causa possit, propter jus Agnatis ex investitura prima vel simultanea competens; iniquissimum tamen foret, si quis juratæ fidei se incio Domino subtrahere, & investiendum novum Vasallum eo insalutato sistere vellet. Hinc duæ quæstiones hic non confundendæ, una: *an Dominus Refutationem refutanti & investituram refutato denegare possit?* altera: *annon Refutatio in manus Domini fieri, & rogari is decenter debeat, ut Agnatum ad investituram admittat?* Priorem uti negamus, ita affirmamus posteriorem. Et quæso, qui possit Dominus de voluntate refutantis esse certus, nisi eam apud se hic declararet? Consentientes in hoc habemus non solum textus Juris Alemannici, præter supra allegatos, quamplurimos, sed

& Jus Feudale Longobardicum, 2. F. 14. imo, si jam vacaret, sententiam nostram pluribus exemplis literarum probare possemus, quibus mediati Imperii Vasalli bona sunt Agnatis non alio, quam hoc refutandi modo cesserunt. Unde omnino subscribimus Schiltero, qui *duplici*, inquit, *ratione* in Domini manus fieri potest *Refutatio*, *anni favorem Domini*, ut consolidetur utrumque Dominium, & *consensus expressus Domini regulariter non requiritur*; aut *sub conditione*, ut Dominus tertio Feudum refutatum conferat; id quod Domino invito fieri non potest. Comment. ad c. V. Jur. Feud. Alemann. §. 2. Qui ergo dissentiant, vel de eo casu loquuntur, quando Dominus absque justa causa in Refutationem consentire detrectat, vel doctrinae suae firmis destituuntur rationibus. Pertinent autem porro ad Refutationis Formam externam & locus, ubi ea fieri debeat, & tempus, tanquam circumstantiae ad omnem actum necessariae. Sequimur autem hic iterum regulam, quod, ubi & quando investitura fieri potest, ibi & eodem tempore quoque possit fieri Refutatio Feudi. Jam communiter notum est, quod in locis Sacris & Religiosis investire prohibitum sit. Ita enim reperitur, in Jure Feudali Alemannico, Cod. MSCri fol. LXXVI. Der Herre soll sinen Mannen zu allen Ziten und an allen Stetten ihr Lehen lyhen, so sie es fordernd, on in der Kirch und an dem Kirchope, da mag er yne das mit Rechte nit gelyhen. Geschicht es aber, so soll der Herre nach seinem Mann senden, oder der Manne kominne selber zu dem Herrn, und gebe ym das Lehen auf, und empfae es andersternd, das ist recht. ubi vide Schilt. Comment. ad cap. XLI. §. 4. seq. & quod diebus festis vel feriatis idem prohibitum. Jure Feudali Alemannico tales dies dicuntur **gebundene Tage**, Cod. MSCri.

MSE. fol. LXXI. Saxo discrimen facit inter **Seyer & gebundenen Tagen.** Conf. Schilter. *Comm. l. c. ad c. IX. §. 2.* Juxta hos igitur Juris Feudalis Textus uti non investire, ita neque refutare dictis locis & temporibus Feuda licet. Idem sine dubio statuendum de Investitura & Refutatione Feudorum Imperii, eoque hæc prohibitio extendenda, adeo ut Refutatio iis modis peracta ipso jure nulla sit habenda. Quin ergo potius juxta placita Juris Feudalis Communis in *Curte & Curia Domini*, & quidem in *præsentia Parium*, arg. 2. *F. 32.* sive ut hodie Imperii Praxis fert, in Aula Imperatoria, secundum diversitatem Feudorum, vel Ipsi Imperatori, vel Ejus nomine Judicio Aulico Refutationes peragi posse & debere extra dubitationis aleam positum videtur. Et hæc quidem quoad *Formam externam* sufficiant. *Formam internam* Refutationis diximus constituere Resignationem legitime & tempestive factam, & quidem ab Imperii Vassallo Imperatori, ut vel ipse Feudum acceptet, vel tertium de eodem investiat. Resignationem dicimus debere esse *legitimam*, ad quam quæ requirantur partim jam ex præcedentibus constare potest, partim vero adhuc uberius paulo declarandum est. Itaque debet esse (I) *vera, seria & realis*, non *nuda & verbalis*, si forte Feudum ipsa re retinere, ipsumque Dominum, falso Refutationis colore quæsito, oppugnare vellet Vassallus. Obrecht. *de Jure Feud. L. III. cap. II. n. 25.* Nam ut oblatio effectum liberationis consequatur, necessum est, ut offeratur realiter, & ita quoad Imperii Vassallos diserte disponit A. B. *ut Resignatio vel Renunciatio Feudorum Imperii haberi debeat pro non facta, nisi realiter facta fuerit, ita quod possessio Dominis ipsis corporaliter & realiter assignetur.* Præterea (II) *libere fieri decet, & a libera Refutantis voluntate*

tate procedere. Ita Jus Feudale Alemannicum: Be-
 zwingt der Herre seinen Man ungetreulichen oder
 mit Gewalt, daß er ihm sein Lehen auffgeben muß,
 des pleybt der Man on Schaden, ob er den Herrn
 beclaget um die Untreu, die er an ihm gethan hett,
 vor den Obern Herrn, oder vor dem König, oder
 vor dem Lantrichter, und überzeuget er den Herrn
 der Unthadt, die er an ihm begangen hatt, der Herre
 soll dem Richter püssen, als das Landrecht auch sagt,
 und soll dem Man den Schaden zwynsfältig ablegen,
 und soll sein Gut mit Gemache han. *Cod. MSSt. fol.*
LXXXIV. fac. b. Unde apparet, quod hoc jure Vasal-
 lus *actionem dupli* adversus Dominum, violenter ut re-
 futet, cogentem consequatur. Conf. Schilter. *Comment.*
ad b. l. cap. XXII. & cap. LXXIII. De Feudis Impe-
 rii idem jubet Constitutio Carolina, *d. l.* ut scilicet
libere fiat Refutatio. Debet (III) fieri *scientibus & con-*
scientibus iis omnibus, quorum interest; ipso etiam Im-
 peratore quoad scientiam non excepto in Feudis Impe-
 rii, si quando soli ipsi eadem refutantur, quo casu, ir-
 requisito eo, redire Vasallus & servire tenetur, arg. *l. 8.*
C. de agric. & Censit. Nondum enim hominium, seu
 juramentum Vasalliticum Dominus remisit, sed eidem
 adhuc obstrictus manet, donec Refutationem admise-
 rit, Cujac. *L. II. Feud. tit. 14. pr.* Bocer. *de Modis amitt.*
Feud. L. V. cap. 2. n. 142. Schurff. *Consil. XXVII. n. 6.*
seqq. Cent. 1. Myler. ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. th. 24.
lit. b. Debet (IV) Refutatio Feudorum Imperii esse
honestā, non *dolosa & fraudulenta*. De causis honestis
 & licitis subiinde dictum fuit in præcedentibus. De do-
 losis loquitur in *A. B. cap. XIV.* Imperator Carolus IV.
 & gravissimas pœnas, scilicet amissionem Feudorum, Infamiam

miam & Bannum Imperii iis dictitat, qui *in fraude renun-*
ciarint, & facta Resignatione Dominos Feudi malitiose dif-
fidant, ac beneficia seu Feuda sic relicta prætenu Guerra
seu inimicitiae iterum invadant & detineant occupata. Sci-
 licet ita moris, quamvis pessimi, erat istis temporibus in
 Imperio, dum Jus manuarium adhuc obtinebat, ut poten-
 tiores inprimis aut animosiores Vasalli Dominos suos in-
 vaderent, id quod liberius se posse somniant, si Feuda,
 quæ tenebant, ipsis prius refutarent. Conf. Buxtorff. *ad*
A. B. c. XIV. tb. 97. Arumæus, *Disc. VI. tb. 1.* Rumelin.
l. c. Tb. XVI seq. & ad eos Myler. *in Addit.* Exemplum
 talis Refutationis succurrit, ex Casp. Lerch von Dürn-
 stein, qui refert, A. MCCCCLXXI. lites ortas inter Wil-
 helmum & Michaellem, Comites Wertheimenses, ex una,
 & inter Johannes, Patrem & Filium, Nobiles immediatos
 de Wallbron, hosque posteriores prioribus, dum res ad
 arma spectaret, Feuda, quæ ab ipsis habebant, Comi-
 tibus resignasse. Cœpisse inde hostilitates, quibus ali-
 quamdiu durantibus, junior de Wallbron in Comitum,
 & vicissim hujus Pater, Comes, in Nobilium de Wall-
 bron manus pervenerit. Res tandem composita fuit
 per Fridericum, Electorem Palatinum, ceu pluribus vi-
 dere est apud laudatum Casp. Lerch, eruditissimo Ope-
 re, von Reichs: Ritterl. Adel. Herkommen, II.
 Grund: Satz, n. 86. fol. 110. seq. Occurrit autem
 hic quæstio: Si Vasallus vel Status Imperii Feudum re-
 futet Filio vel Agnato, postea vero Imperatori bellum
 infert, an propositis in A. B. pœnis subjaceat? Et est
 in promptu responsio, Feudum quidem Imperatorem a
 Filio, si is innocens fuerit, revocare non posse, cum
 ratio pœnæ hujus eo cesset, & adeo factum Patris ipsi
 nocere non debeat, maxime ubi fuerit Feudum ex pacto
 I & pro.

& providentia, in quo Filius proprio jure succedit. Reliquæ vero pœnæ ipsum manent, & quidem non tam eo respectu, quo Vasallus ante fuit, quam potius, quia Crimen læsæ Majestatis, & fractæ pacis publicæ commisit. Conf. Myler. *d. l. Additt. (a) ad Tb. XXIV.* Dico: *non tam eo respectu, quo Vasallus ante fuit.* Nam revera definit Vasallus Imperii & Status esse, qui Feuda Imperii in gratiam Filii, vel Agnati refutat; privat enim se jure suffragii, & a reliquis Principibus ad Sessionem & Votum non amplius admittetur. Schilter. *Comment. ad J. F. Alem. cap. V. §. 6.* Unde vix usus aliquis esse potest Cautelæ, quam habet Itterus, dum putat, prospiciendum esse, ne Status Imperii in Capitularis Legis fraudam (qua ad tuendam Illustrem dignitatem & Censum Imperii præstandum sufficientibus facultatibus instructus esse debet. Vid. Capit. Leopold. *Art. XLIV.* Joseph. *XLIII.* nimium refutando bonis omnibus sese exuat, ad onera Imperii ferenda deinceps inidoneus, *l. c. cap. XXIII. §. 9.* Conf. Schweder. *J. P. Part. Spec. Sect. II. cap. 1. §. 2.* Est tamen a dolosis & illicitis, e. gr. belli inferendi causa factis Refutationibus Feudorum *eximenda* illa, quando *defendendi & repellendarum injuriarum gratiam* Feudum refutatur. Id, quod Jure Francorum *gurpire homagium* (a voce Germanica *werpen* rejicere) dicitur, & hac formula fiebat: *Domine diu est, quod in tua fide & tuo homagio perstisti, & talia prædia in Feudum a te tenui: nunc vero iisdem homagio & fidei renuncio, quia malefactum in me commisti, de quo per appellum vindictam exigere decrevi.* Vid. du Fresne, *Glossar. voc. Homagium. Gurpire. Tom. II. p. 762.* Sane Electores & Imperii Principes Francicæ Libertatis tenaces, ut de justitia armorum suorum ampliter persuasi, (quo de vid. Hortsleder, *Tom. II. L. 1.* & de jure Statuunt

Statuum Imperatori armis resistendi, sententiam Lampadii, *de Republ. Romano-German. P. III. c. 21. §. 13.*) superioribus Seculis ex eadem causa, si non Feuda sua refutarunt, armis tamen Imperatori sese opposuerunt. *Tempestiva* denique (b) debet esse Feudi Imperialis Refutatio, id quod in genere ad omnes Feudorum resignationes & legitimam eorum Formam requiritur. Neque tantum intempestiva illa prohibetur, quæ cum dolo conjuncta est, & quæ in A. B. d. l. sub vetitis continetur, sed etiam talis, quæ a dolo immunis est, ubi tamen Domino nocere possit. Quid enim si jam hoste imminente, & in ipso belli procinctu, ubi Vasalli opera Imperator necessario indigeret, nec præ temporis angustia rerumque emergentium difficultate alium æque idoneum Vasallum comparare posset, Refutatio fieret? Ecquis non injustam & illicitam eam pronunciaret, etsi forte a Vasallo mente non improba factam, & inde omnino denegandam? Vid. Mynsing. *Cent. V. O. 65. num. 12.* Rittershus. *Part. Feud. L. II. c. 2. q. 20.* Rumelin. *ad A. B. l. c. Tb. XXIV. & ibid. Additionator.*

§. XXI.

Restat, ut de *Finibus* Refutationum harum nonnulla addamus, quamvis de iisdem jam facile judicium ferri possit ex ante dictis. Et nascitur hic divisio in duas classes, ut, pro ratione & diversitate finium, sint vel *licitæ* vel *illicitæ*. Ad *priores* referimus illas, quæ ipsi Imperatori, & certo modo Regi Romanorum fiunt, simpliciter, ea mente, ut a nexu Feudali, servitiis & oneribus Imperio præstandis Refutans liberetur, quod ubi fraus & dolus abfuerint, licite fieri posse, istis etiam invitis, supra demonstravimus. Vid. §. IIX. p. II. §. XII. p. 22. §. XIV. p. 26. Porro huc referimus illas, quæ in gratiam

gratiam *Descendentium & Agnatorum*, vel etiam, cæteris paribus; *Extraneorum* fiunt, quæ ex diversis finibus & causis procedere possunt, nimirum ut vel Refutanti & rebus ejus consulatur, e gr. si Status aliquis æris indigens refutet venditionis gratia, vid. § XXIX. p. 37. §. XX. p. 51. aut ut senio gravatus otia sibi faciat, & curarum mole liberetur, vel ut prospiciatur illi, cujus in gratiam fit Refutatio. Vid. §. XVII. p. 34. Nec minus huc spectant illæ Refutationes, quæ ex pia intentione & ad pias causas promovendas suscipiuntur. Vid. §. XIIIX. p. 38. *seqq.* Ad *posteriores* & illicitas pertinent Refutationes, quæ ex dolo procedunt, & quando eum in finem refutat Status vel Vassallus aliquis, ut Imperatori bellum inferat, aut ope debita & servitiis eum intempestive destituat. Plures fortasse sunt aut esse possunt causæ ac fines talium Refutationum, sed nobis hæc in præsentī sufficiant eorum exempla; properamus ergo & hisce commode subjungimus Refutationum potiores *Effectus*, tanquam Finium consequentia. Considerabimus autem nunc istos tantum, quos Refutationes Feudorum Imperii *licitæ* produciunt, quam de Effectibus & fructibus illicitarum jam tum egerimus. Unicum tamen est, quod quoad intempestivas Renunciationes, occasione Effectuum, hic prætereundum non erat, *Quid si Imperii Vassallus alteri non quidem ex mala intentione, sed tamen intempestive refutando Feudum concesserit, & Imperator ex gravibus causis in eam non consenserit, annon resoluta sic concessione, Cedens Cessionario ad interesse teneatur?* Et respondemus, omnino teneri, quoniam facto suo & culpa Concessio expirat, uti omnis is damnum refarcire compellitur, qui culpa sua alteri id conciliat. arg. l. 66. pr. ff. *Solut. matrim.* & l. 25. §. 4. *locati* quam Dd. secundum rationem d. l. 66. intel.

intelligendam monent. Conf. Rhetius, *Comment. ad Jus Feud. L. I. Tit. 5. §. 1. verb. & domino refutaverit. num. 2.* Quod ergo *Effectus licitarum* Refutationum attinet, respiciunt ii *personam* vel *Domini* vel *Vasalli*. Effectus *personam Domini* concernens, est in aliis Feudis *Consolidatio* domini directi, quod instar proprietatis se habet, in comparatione ad usumfructum, *l. 21. §. 3. ff. de Except. rei judic. l. 36. §. 1. de Usufr. l. 78. ff. de Jure dot. cum dominio utii.* Extinguitur igitur Ususfructus hicce Feudalis 2. *F. 23. 35. 37.* & Dominus directus incipit in re Feudali plenam habere potestatem facultatemque disponendi inconcussam. arg. *l. 21. C. mand §. 2. I. de his qui sui vel alien. jur. §. 4. I. de Usufr.* Habent autem hæc Juris Feudalis communis placita in Imperii Feudis se longe aliter, dum in Capitulationibus dispositum est, ut, si fors Imperii Feuda vacare contigerit, eadem Imperii patrimonio addici debeant, adeoque liberam de iisdem disponendi facultatem Imperator neutiquam habet, Capitul. Carol. V. *art. XXII^r.* cum qua sequentium Imperatorum Capitulationes omnes conspirant. Ut taceam, quo de jam supra monitum, Refutationem in Imperatoris persona simul fieri Imperio, unde etiam Feuda Imperii notabiliter audiunt *des heiligen Reichs Eigenthum*, in Rec. Imper. *de A. 1541. §. Nachdem aber in dem 2c. 6.* ut inde constet, Cæsari una cum Imperio dominium harum regionum tribui. *Iter. de F. I. cap. XIX §. 2.*

Effectus Refutationis *personam Vasalli* respiciens, consistit in liberatione a servitiis Vasalliticis & obsequio Feudali 2. *F. 38.* Experiat enim fidelitas ob rem contracta 2. *F. 23.* re Feudali deficiente, secundum regulam Philosophorum: Cessante causa cessat effectus. Neque tamen ideo permissum est Vasallo, ut post Refutationem

Personæ vel bonis Domini libere insultare possit, 2. *F.* 38. uti refutandi licentiam a quibusdam in abusum trahi ceptam modo diximus. Habet enim Refutatio effectum exauctorationis militaris, ut videlicet Vasallus, qui fuit, Seniori suo non amplius sit obligatus ad præstanda obsequia atque servitia; sed tamen ne tunc quidem offendere ipsum debet, in memoriam fidelitatis, jurisjurandi & amicitiae prioris, cujus reliquiae adhuc perdurare videntur. Rittershus. *l. c. qu. 32.* Cöppen. *Obs. Feud. II. n. 46.* Quæ omnia in Vasalle Imperii eo magis obtinent, quia quamvis desinat vinculum Vasallagii, manet tamen vinculum subjectionis, quo Imperatori & Imperio obligatus tenetur. Posset hæc de *Effectibus* tractatio extendi latius, & cum ratione *personarum*, quatenus vel Agnatis, iisque aut propioribus aut remotioribus, vel Extraneis Feuda refutantur; tum ratione *Feudorum* ipsorum, quatenus vel in novis, vel in antiquis sit Refutatio, quid ea in singulis casibus quoad Imperii Vasallos operetur, disquiri; sed piget actum agere, quum in præcedentibus hæc omnia jam fuerint ventilata, & fere, quæ communium Feudorum Constitutiones de *Effectibus* disponunt, fuseque tractat laudatus Dn. Tabor. de *Refut. Feud. cap. V.* itidem in Imperii Feudis obtineant, iisque facile accommodari possint.

§. XXII.

Inspectis Constitutivis & Consecutivis Refutationis Feudorum Imperii, de *Contrariis* non nihil disquirendum restat, sed itidem brevissimis, cum jam supra suis quæque locis tacta fuerint. Contraria igitur vocamus, quæ, æque ac in aliis, ita & in Imperii Feudis ita comparata sunt, ut Refutationi vel *adbuc faciendæ* obstant, eamque, quo minus fieri possit, impedian; vel *jam factam* iterum destruant. *Illic* pertinent defectus Voluntatis & facul-

& facultatis concedendi, v. gr. in Pupillis, minoribus, furiosis, prodigis, ex parte Subjecti activi; ex parte Subjecti passivi, defectus potestatis acceptandi, ut in Vicariis, Pontifice, Extraneis, &c. Item ex parte Refutantium Refutationem impediunt, ne fieri possit, pravum Vasallorum consilium Dominum invadendi, & intempestivitas. *Huc*, scilicet ad *jam factam* Imperii Feudorum Refutationem destruentia referri debent. (I) *Coactio*, & si ob metum facta demonstretur. *l. 116. pr. de Reg. Jur.* unde in literis refutatoriis verba: **Williglichen, Uingezwungen und Ungedrungen.** Licet enim in se nulla videri posset talis Refutatio; tamen quia metus non omnem consensum excludit, consensum tamen liberum etiam non relinquit *l. 21. §. 5. ff. quod met. caus.* ideo remediis jure competentibus uti licebit, & Actio ad rescindendam Refutationem datur. *l. 1. ff. de in integr. restit. l. 9. §. 3. 7. ff. quod met. caus.* Similis ratio est (II) *Erroris*, si quis, etiam Imperii Vasallus, bona fide Feudum alienum a se aliquamdiu possessum in gratiam tertii refutaverit, ut deprehenso errore Refutatio ista rescindatur. Porro (III) *Revocatio* factam Refutationem in nihilum redigit, & quidem vel ex Jure *Protimiseos*, vel ex Jure *Successionis*. De Jure *prioris* cum jam in supra dictis mentio fuerit facta, nihil addemus amplius, præter illud, quod communi Juri Feudali quoad hanc revocationis speciem, in Principatibus Germaniæ adhuc locus sit, ac adeo Refutantis descendentes aut Agnati oblato precio convento, dum *is adhuc superest*, intra annum revocare possint. *Wesenbec. Cons. 347. n. 61. seq. Iter. d. l. cap. XXIII. §. 12. Cöppen. Obs. IIX. n. 29. seq.* Ad posterius Revocationis jus quod attinet, quo post mortem Vasalli alienantis Agnati ex capite Successionis utuntur, *2. F. 39. pr. 1. F. 8. §. 1.* non minus illud ob-

obtinere in Vasallis Imperii, extra dubium ponitur. Competit hæc Revocatio *post mortem demum* alienantis nullo etiam pretio refuso, usque ad 30. annos 2. *F. 9. §. 1. 2. F. 26. §. 4.* Covarruv. *Tom. 2. Varr. Resol. L. I. cap. 9. n. 2. verb.* Vel hæc prima ratio &c. Disputatur autem graviter a Dd: Num & Descendentes Feudum antiquum a Patre alienatum, perinde ut Agnati ex Successionis capite revocare possint? Ubi negativa sententia communiter verior videtur. Dicunt enim, Filio acquiri jus succedendi per Patrem, a quo cum sit exclusus, vindicare etiam illud non posse filium, quod Pater amisit, idque confirmari volunt. 2. *F. 45.* ubi Filii succedentes in Feudis tanquam hæredes allodiales considerentur. Vid. lat. Struv. *S. J. F. cap. XIII. §. 16. n. 5. 6. 7.* Enimvero licet hæc sententia, quæ præcipuum Propugnatorem habet H. Pistoris, hodie in praxi receptior sit, & in causis Imperialium etiam Feudorum secundum eam pronuncietur; contraria tamen, a Wessenbecio, *Conf. 347.* Academiae nostræ primo Cancellario, Dn Godorfr. Antonio, *Disp. Feud. X. tb. 4. lit. b. & Rusdorf. Vindic. Conf. Palat. c. XIII.* defensa, saltem in puncto juris verior videtur, quo de alibi latius.

Jam ex more recepto etiam de *Affinibus Feudorum Imperii Refutationis* dicendum esset; & animus erat, juxta ductum D. Taboris, *Diff. de Refutatione Feudi c. VI.* huc referre imprimis *Subinfeudationem & Cessionem Ususfructus*. Sed quia ita sub manibus crevit argumentum, ut speciminis Academici mensuram fere excedat, pagina etiam plura non capiat, & *Affinia* fere alicujus tantum illustrationis, non necessitatis gratia adjiciantur; igitur missis iis, (quæ qui cognoscere cupit, Taborem adeat *l. c.*) ad colophonem jam tandem properamus. Ter Optimo ter Maximo DEO pro præstito auxilio humilimas & mente & ore offerentes gratias.

Weber, Immanuel

Diss. iur. de refutatione feudorum Imperii

Viteberga 1701

4 Diss. 2369#Beibd.10

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10835278-7

VD18 15161986-001